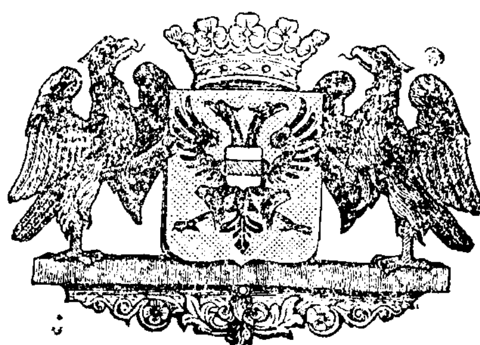
Jaargang 113. Dingsdag, 17 October 1854. No. 83.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

GROOTE VERHURING VAN STADS BEHUISDE EN ONBEHUISDE LANDEN TE Ter Apel en Ter Haar.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat op den 25sten OCTOBER e.k., door Mr. **J. L. TRIP**, RENTMEESTER van de STADS VEENEN en TER APEL, ten overstaan van Mr. **J. S. G. KONING**, Notaris te *Wedde*, onder hunne nadere goedkeuring, te *Ter Apel*, publiek, voor den tijd van **zes jaren**, **te huur** zullen worden aangeboden: de navolgende **BEHUISDE PLAATSEN**, staande en gelegen te *Ter Apel* en *Ter Haar*, t. w.:

te Ter Apel:

de 1ste ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 15 B. Bouw-, 6 B., 50 R. Hooi- en 19 B. Weiland;
de 2de ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 20 B. Bouw-, 15 B. Hooi- en 17 B. Weiland;
de 3de ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 20 B. Bouw-, 17 B. Hooi- en 20 B. Weiland;
de 4de ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 15 B. Bouw-, 9 B. Hooi- en 20 B. Weiland;
de 5de ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 19 B. Bouw-, 15 B. Hooi- en 18 B. Weiland;
de 6de ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 13 B. Bouw-, 14 B. Hooi- en 18 B. Weiland;
de 7de ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 10 B. Bouw- en 22 B. Hooiland, waaronder ongecultiveerde grond;
de 8ste ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 12 B. Bouw- en Hooiland;
de 9de ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 16 B. Bouw-, Hooi- en Weideland.

te Ter Haar:

de 1ste ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 14 B. Bouw-, 11 B. Hooi- en 39 B. Weiland, waaronder ongecultiveerde grond;
de 2de ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 9 B. Bouw-, 10 B. Hooi- en 37 B. Weiland, waaronder ongecultiveerde grond;
de 3de ERVE, bestaande in de Behuizing c.a. met pl.m. 9 B. Bouw-, 7 B. Hooi- en 27 B. Weiland, waaronder ongecultiveerde grond;

benevens 119 losse perceelen **ONBEHUISDE LANDERIJEN**, waaronder pl.m. 36 perceelen Bouwland, te zamen groot 60 Bunders;
27 perceelen Hooi- en Weiland, te zamen groot 113 Bunders;
50 perceelen Gronden, te zamen groot 221 Bunders;
en 6 perceelen Hooi- en Weiland, te zamen groot 13 Bunders, gelegen in de markte van *Rooswinkel*, terwijl bovendien nog jaarlijks pl.m. 78 B. **TOPGRAS** en **NAWEIDE** zullen worden gepresenteerd.

Inlichtingen zijn van heden af aan te bekomen ten KANTORE van opgemelden RENTMEESTER, te *Groningen*; — terwijl de Voorwaarden van Verhuring uiterlijk 14 dagen bevorens op verschillende Plaatsen in de GEMEENTE-HUIZEN, of andere gewone LOKALEN, ter lezing zullen worden gelegd.

GRONINGEN, 11 September 1854.

Burgemeester en Wethouders : J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERHURING VAN VERLATEN EN KLAPBRUGGEN te Stads-Kanaal, met Land.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat op nader te bepalen tijd, door den Heer Mr. **J. L. TRIP**, RENTMEESTER van de STADS VEENEN en TER APEL, onder hunne nadere goedkeuring, in een der vertrekken van het RAADHUIS, publiek, voor den tijd van **drie jaren**, zullen worden **verhuurd**, de navolgende **VERLATEN** en **KLAPBRUGGEN**, met het gebruik van het bij ieder perceel gevoegde **LAND**, benevens het regt om Verlaatgelden te heffen:

1. Het VERLAAT in de *Boven-Wildervank*, met HUIS en 29 Bund., 46 Roed. en 20 Ellen BOUW-, HOOI- en WEILAND.
2. Het 1ste VERLAAT in de 5de 100 Roe te *Stads-Kanaal*, met HUIS en 12 Bund., 47 Roed. en 76 Ellen LAND.
3. Het 2de VERLAAT aldaar in de 8ste 100 Roe, met HUIS, genaamd *DE STADS HERBERG*, en 4 Bund., 88 Roed. en 16 Ell. LAND.
4. Het 3de VERLAAT aldaar in de 11de 100 Roe, met HUIS en 11 Bund., 12 Roed. en 97 Ell. LAND.
5. Het 1ste VERLAAT boven de 2de afdraai in het *Stads-Musselkanaal*, met HUIS en 6 Bund., 91 Roed. en 60 Ell. LAND.
6. Het 2de VERLAAT in het *Stads-Musselkanaal*, met HUIS en TUINGROND.
7. Het VERLAAT in het *Stads-Ter-Apelerkanaal*, met HUIS, TUIN, benevens 3 Bund., 71 Roed., 34 Ellen BOUWLAND; alsmede om te Weiden: de GROND, door de Stad aangekocht van de Marktgenooten van *Jipsenhuizen*.
8. Het KLAPMEESTERSHUIS bij den 2den mond van *Gieten*, met 15 Bund., 45 Roed. en 92 Ell. LAND.
9. Het KLAPMEESTERSHUIS bij den mond van de Markte van *Gasselter Boerveen*, met 3 Bund., 54 Roed. en 60 Ell. LAND.
10. Het KLAPMEESTERSHUIS bij den mond voor de Markte van *Gasselter Nijveen*, met TUIN en een klein stukje BOUWLAND, te zamen groot 29 Roed. en 36 Ellen LAND.
11. Het KLAPMEESTERSHUIS bij den mond voor de Markte van *Drouwen*, met 2 Bund., 97 Roed. en 51 Ellen LAND.
12. Het KLAPMEESTERSHUIS bij den mond voor de Markte van *Buinen*, met 2 B., 86 Roeden en 27 Ellen LAND.
13. Het KLAPMEESTERSHUIS bij de afdraai van het Kanaal, met 1 Bund., 79 Roeden en 60 Ellen LAND.
14. Het KLAPMEESTERSHUIS bij de *Musselklap*, met den TUIN.
15. Een HUISJE, achter op de plaats *Barceld*, gelegen onder de Gemeente *Gieten*, Provincie *Drenthe*, met TUIN en pl. m. drie a vier Bunders LAND.
16. Eenige kampen **LOSSE LANDEN**, t.w.: 1) drie Kampen, gelegen in de 60 Roe, tusschen de markten van *Gasselter Nijveen* en *Drouwen*, op de plaats no. 1, te zamen groot 3 B., 11 R., 66 El.; 2) drie Kampen, aan elkander gelegen in de 12e 100 Roe, Westkant van het Kanaal, in gebruik geweest bij J. E. DE GRAAFF, te zamen groot 2 B., 43 Roed. en 50 Ellen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den RENTMEESTER opgemeld, te *Groningen*, en bij den Stadsopzigter van de Veenen J. UNIKEN, te *Wildervank*, terwijl de Voorwaarden dezer Verhuring in tijds ter lezing zullen worden gelegd.

GRONINGEN, 16 October 1854.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *L. S.*

PERSONELE BELASTING.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen*, — gelet op de aanschrijving van den Heer STAATSRAAD, GOUVERNEUR dezer Provincie, gedagteekend den 28sten Augustus 1833, no. 32 *b*, ten einde in de laatste helft der maand October van ieder jaar aan de Ingezetenen te herinneren de BEPALINGEN van art. 27 en 42 der Wet van den 29sten Maart 1833, houdende UITSCHRIJVING eener **BELASTING** op het **PERSONEEL**, — brengt de evengemelde Artikelen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, met vermelding tevens, achter § 4 van art. 27, van de BIJVOEGING, vastgesteld bij art. 14 der Wet van den 21sten April 1843 (Staatsblad no. 15).

GRONINGEN, 16 October 1854.

De Burgemeester: J. SLOT.

Belasting naar tijdsgelang.

Art. 27, § 1. Zoo wanneer een perceel, hetwelk op den 15den Mei niet in gebruik was, of ook een woonhuis, op hetzelfde tijdstip, enkel, en op den voet bij de laatste zinsnede van art. 26, § 2, bepaald, door eenen huisbewaarder bewoond zijnde, gedurende den loop des dienstjaars betrokken, in gebruik genomen, of van mobilair voorzien wordt, zal de belasting, volgens de *vier eerste* grondslagen, naar de hier boven bepaalde regelen, deswege moeten worden voldaan, doch slechts naar gelang van dat gedeelte des dienstjaars, hetwelk op het tijdstip der ingebruikneming, betrekking of meubelering overig blijft.

§ 2. In geval de belastingschuldige, welke zoodanig perceel, als bij § 1 bedoeld, aanvaardt, in het dienstjaar bereids wegens een ander perceel was aangeslagen, en hij dit tot dien tijd toe door hem gebruikte perceel verlaat, met wegvoering van alle roerende goederen, hoe ook genaamd, en zonder achterlating van huisbewaarder of van andere personen in zijne dienst, zal het bedrag van den ten zijnen name op het kohier gebragten aanslag, voor al de *vier* bedoelde grondslagen gezamenlijk, en in evenredigheid van het nog te verloopen tijdvak, worden afgetrokken van dat des, op den voet als boven, te doenen aanslags, zonder dat, indien deze aanslag minder bedraagt dan de vroegere, er eenige ontheffing zal kunnen worden gevorderd.

§ 3. De uitbreiding, vermeerdering, verwisseling of aanschaffing van belastingsvoorwerpen der *vier* eerste grondslagen, na den 15den Mei, zal; behalve in de gevallen bij §§ 1 en 2 hierboven vermeld, geen grond geven tot eenen nieuwen of verhoogden aanslag in den loop des dienstjaars.

§ 4. Ter zake van zoodanige voorwerpen der *vijfde* of *zesde* grondslagen, als na den 15den Mei in dienst of gebruik genomen of aangeschaft worden, zal de belasting naar gelang van den nog overigen tijd des dienstjaars zijn verschuldigd, met dien verstande, dat geene verwisseling van dienstboden of paarden met andere, waarvoor geene hoogere regten verschuldigd zijn, op zich zelve, tot het nogmaals aanslaan van denzelfden belastingschuldige zal kunnen aanleiding geven. *(Volgt de bijvoeging boven bedoeld): De landbouwers, bij art. 18, § 1, bedoeld, zullen, wegens het afwisselend gebruik hunner belastingvrije en belastingschuldige paarden, geene verhooging of vermeerdering van het regt verschuldigd zijn.*

§ 5. Het aanwenden tot belastbaar gebruik van zoodanige voorwerpen van de *vijfde* en *zesde* grondslagen, als aanvankelijk tot onbelastbare einden aangelegd of gebezigd waren, zal met aanschaffing worden gelijk gesteld, zoo mede, wat aangaat de paarden, tot derzelver geheel verlies van het tweede viertal hunner melktanden, in den loop des jaars.

§ 6. Naar gelang de omstandigheden eens belastingschuldigen, in den loop des dienstjaars, met betrekking tot deszelfs voorwerpen van de *vijfde* en *zesde* grondslagen, veranderen, zulks dat, volgens de tarieven van art. 17 en 21, de *opklimming* der belasting ten zijnen aanzien toepasselijk zoude worden, zal, ook wegens de dienstboden en paarden, aanvankelijk gehouden, die verhooging der belasting over het nog overigen tijd des dienstjaars zijn verschuldigd.

Deze bepaling is mede van toepassing in betrekking tot de paarden, bij het opkomen van de omstandigheden, aan het einde van § 7 van art. 20 vermeld.

§ 7. Paarden, bij verschillende personen of gezinnen in gebruik, zullen, in geval die gelijktijdig voor een zelfde rijtuig worden gespannen, hem, die zulks doet of wel den eigenaar of gebruiker des rijtuigs, ter zake van het grooter getal paarden, hetwelk door hem *alzoo* mogt zijn gebezigd, dan waren aangegeven, mede aan de *opklimming* der belasting naar § 6 doen onderwerpen.

§ 8. Hooger belastbaar gebruik van dienst- en werkboden of paarden, aanvankelijk minder belastbaar, zal de verpligting tot eene evenredige verhooging der belasting voor den nog overigen tijd des dienstjaars ten gevolge hebben.

§ 9. De tijd, waarover de belasting loopt, zal, in betrekking tot al de grondslagen, worden berekend bij vierendeelen jaars op het dienstjaar overschietende, zonder dat een vierendeel jaars zal kunnen worden gesplitst, en zullen als vierendeelen jaars worden beschouwd de tijdvakken, aanvangende met primo Mei, primo Augustus, primo November en primo Februarij.

Aangiften, in den loop des dienstjaars te bewerkstelligen.

Art. 42. De zoodanige, welke, door eenige der omstandigheden, voorzien bij art. 27, in den loop des jaars, komen te vallen onder toepassing van het aldaar bepaalde, zullen, alvorens en naar gelang van het ontstaan dier omstandigheden, en op de boete, bij art. 35 en 39 vastgesteld, verpligt zijn tot het indienen van behoorlijke aangifte deswege, invoege als bij art. 30 voorgeschreven, zullende zij daarvoor een biljet ter invulling bij den ontvanger kunnen bekomen.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Hollandsche Kolonie SHEBOYGAN, 19 September.

Dagelijks trekken paardekoopers met een groot aantal paarden door deze stad, welke dieren uit gebrek aan voedsel in New-York, Ohio en andere Staten van daar herwaarts gevoerd worden om hen van eenen hongerdood te bevrijden en ze hier tegen goede prijzen te verkoopen.

— Volgens berigten uit New-York van den 30sten Sept., was aan den agent der Ver.-Staten op de Sandwichs-eilanden, den heer *Gregg*, door het gouvernement van Washington de noodige volmagt gegeven om de onderhandelingen over het inlijven van die eilanden in het gebied der Unie voort te zetten en daaromtrent een tractaat te sluiten. Van den kant der regering van de Sandwichs-eilanden werden geene bezwaren geheel eischen gedaan; men verlangde, dat aan den Koning, aan diens zonen en aan de Koninklijke raadslieden een jaargeld uitgekeerd zou worden, en dat het bewind der Unie de gouvernements-gebouwen, alsmede de aan Engeland en Frankrijk te betalen schulden zou overnemen. Het geheele bedrag der te betalen sommen zou waarschijnlijk niet meer dan vier millioen dollars beloopen.

RUSLAND. — TURKIJE.

Uit Konstantinopel meldt men, dat aldaar wederom een transport gekwetste en gevangene Russen uit de Krim was aangekomen. Onder de gevangenen moet zich ook de Russische generaal *Keriakoff* bevinden. De Russische generaals *Kilinoff* en *Tschelkanoff*, welke vroeger als gewonden in den slag aan de Alma naar Konstantinopel wa- ren gebragt, zijn aldaar overleden en den 2den October begraven.

De 7 schepen, die de Russen aan den ingang van de haven van Sebastopol hebben doen zinken, zijn *de Drie-eenheid* van 120, *Rostislaff* van 84, *de Sisepoli* van 40, *Zagoudiek* van 84, *Oriel* van 80, *Silistria* van 80 en *Koolevche* van 40 stukken. Al deze schepen, met uitzondering van een, hadden hunne kanonnen en oorlogsmateriëel aan boord.

Men wilde verder weten, dat de Russen nog negen schepen voor den ingang der haven hadden doen zinken, waaruit intusschen blijkt, dat vorst *Mentzikoff* vast besloten heeft het uiterste te wagen. Men zegt dat in geval van nood, hij *alle* schepen zal doen zinken en dat hij de stad niet zal overleveren dan als een puinhoop. Naar men zegt, heeft bij alle forten laten ondermijnen, om ze, als het gevaar dreigt, in de lucht te doen springen. De geallieërden zijn hiervan onderrigt en zullen gewis hunne maatregelen nemen, om niet het slagtoffer te worden van de wanhoop der Russische barbaren.

Naar men verneemt, hebben de geallieërden allen toevoer van water naar Sebastopol afgesneden.

Uit eene depêche van lord *Raglan* van den 6den blijkt, dat de belegeringswerken met ijver werden voortgezet, doch dat tot op dien dag het bombardement van Sebastopol nog niet was begonnen. Dit laatste wordt ook bevestigd door eene depêche van prins *Mentzikoff* van den 6den Oct., die schrijft dat er geen nieuws voor Sebastopol was voorgevallen, en dat de vijand nog niets tegen de stad had ondernomen. De prins had zijne stelling aan de noordzijde behouden.

Velen zullen zich verwonderen over de schijnbare langzaamheid, waarmede het belegeringswerk vordert. Maar men bedenke, dat de ontscheping van het zware geschut en van het belegeringsmateriëel, het vervoeren van het strand naar bepaalde punten en het in positie stellen, bij elkaâr genomen veel tijd vereischt. En hoezeer de geallieërden ook vol vertrouwen mogen zijn op den gunstigen en spoedigen afloop van dit beleg, zoo blijkt toch hoe langer hoe meer, dat Sebastopol ook van de landzijde niet zoo gemakkelijk te nemen is, als wel algemeen gezegd is en verwacht werd. Intusschen, het wordt langzamerhand openbaar, dat de Fransch-Engelsche expeditie eene gewaagde onderneming is, omdat men vooraf geene genoegzame berekening heeft kunnen maken noch van de legermagt, die men in de Krim zou ontmoeten, noch van de verdedigingswerken van Sebastopol's landzijde. Dat men niet wist, over welk aantal van troepen prins *Mentzikoff* kon beschikken, is, na den slag aan de Alma, door de Fransche officieren zelven erkend. En dat ook de verdedigingswerken van Sebastopol, zelfs aan de zuidzijde der vesting, veel sterker zijn dan men verwacht heeft, laat zich daaruit afleiden, dat de voorbereidselen tot den aanval meer tijd vragen, dan waarop de bevelhebbers in hunne officiële berigten aan hunne respectieve gouvernementen, hebben gerekend.

Lord *Raglan* is door den krijgsraad in zijne voorloopige betrekking van voorzitter van dat ligchaam bevestigd geworden.

De *Constitutionnel* en de *Moniteur de l' Armee* verzekeren, dat de generaal *Canrobert* het aan eene gewijde medaille, welke hij onder de uniform droeg en welke hem bij zijn vertrek naar het Oosten door eene aanzienlijke hand geschonken was, te danken had, dat hij, toen hij door het springen van een granaat in de borst getroffen werd, er slechts met eene verwonding afkwam.

In eene toespraak, onlangs door lord *Aberdeen* gehouden in de stad Aberdeen, heeft deze verklaard, dat Engeland den oorlog tegen Rusland krachtdadig zal voortzetten en de gegronde hoop koestert, dat Sebastopol weldra den geallieërden in handen zal vallen. De lord verklaarde voorts, dat een duurzame vrede alleen door den oorlog met de uiterste gestrengheid vol te houden, kon worden verkregen.

Tweeduizend Franschen en al de Engelsche troepen in den Piraeus hebben bevel ontvangen naar de Krim te vertrekken. Van Marseille worden andere troepen verwacht om hen in Griekenland te vervangen.

Talrijke stoomschepen zijn dan ook in Frankrijk gehuurd en worden in gereedheid gebragt tot het overbrengen van hulptroepen naar de Krim. Deze hulptroepen zullen genomen worden uit het legerkamp in het Zuiden. De 39ste en 19de regementen hebben bevel ontvangen om te vertrekken. Vier schepen en acht fregatten uit de kusthavens, en zes fregatten uit de Levant, worden te Toulon verwacht voor het vervoeren van deze nieuwe strijdkrachten.

De positie van het Russische leger, dat zich behalve op het tooneel des oorlogs, van Finland, tot Kamjeujez en Podolie uitbreidde, bleef nagenoeg onveranderd van het begin des zomers tot op den jongsten tijd. Alleen merkte men blijkbaar een vooruittrekken van eenige afdeelingen naar het zuiden op. Eerst voor weinige weken begon eene groote beweging der troepen bijna langs die geheele linie van Petersburg tot Kamjeujez, welke de positie van het leger aanmerkelijk veranderd. Het naderen van het stormachtige getijde in de Oostzee, hetwelk ongunstig is voor verdere ondernemingen van de vloten der geallieërden in die wateren, en de daardoor verkregene zekerheid, dat de Oostzee-provinciën niets te vreezen hebben van eene landing der geallieërden in dit jaar, en aan den anderen kant de Engelsch-Fransch-Turksche expeditie tegen de Krim, benevens andere staatkundig-militaire beweegredenen, hebben aanleiding gegeven tot eene groote beweging van de Russische troepen, welke men als drieledig kan beschouwen: 1) De keizerlijke gardes trekken in versnelde marschen in eene zuidwestelijke rigting naar Warschau; 2) de troepen in het koningrijk Polen trekken voorwaarts naar de Oostenrijksche grenzen; 3) talrijke regementen uit Podolie en Besarabie en van den Don, rukken op naar de Krim.

Men heeft te Konstantinopel het berigt ontvangen, dat de generaal *Gortschakoff*, aan het hoofd der 4de Russische divisie, te Perekop was aangekomen.

Een andere bijzondere brief uit het Britsche leger voor Sebastopol, gedagteekend den 28sten September, houdt in, dat dien dag eene Russische kolonne uit de vesting was uitgerukt, ten einde de belegeraars tot eene beweging uit te lokken, waar-

bij zij onder het bereik van het zware geschut der vesting zouden gekomen zijn; doch dat deze toeleg was verijdeld, en er alzoo geen gevecht had plaats gehad.

— Men houdt het thans voor volkomen zeker, dat in de Oostzee niets meer zal ondernomen worden. De jongste telegrafische depêches uit die streken melden, dat zelfs de Engelsche vloot zich gereed maakt om terug te keeren. Zooals men weet, is de admiraal *Plumridge* reeds met een gedeelte van zijn eskader te Kiel aangekomen. Het weder is zoo onstuimig in die wateren van de Finlandsche golf, dat hij niet meer zee kan houden.

De *Times* zegt in een hoofdartikel, dat al wat ten aanzien van de betrekkingen van Rusland met Oostenrijk bekend is, het blad in zijn gevoelen bevestigt, dat het tijdstip waarop Oostenrijk niet alleen waarschijnlijk, maar zeker, krachtdadig aan den oorlog zal deelnemen, nabij is. De *Times* is niet zoo bloeddorstig, en verwacht niet dat alleen het verlies van Sebastopol en de Krim den Czaar zal bewegen den vrede te vragen, hoezeer ook de vernietiging zijner magt in de Zwarte zee, de vredesvoorwaarden ongetwijfeld gemakkelijker zal maken, wanneer ook de vrede zal kunnen worden gesloten. Doch het verlies van Sebastopol en de Krim voor Rusland maakt op verre na aan den oorlog geen einde, en wordt hij voortgezet, dan moet Europa die ramp hoofdzakelijk aan de traagheid en dubbelhartigheid der Duitsche mogendheden wijten. Mogt de krijg in het volgende jaar worden vervolgd, dan aarzelt de *Times* niet de meening te uiten, dat het beter ware voor Engeland in een' oorlog met Pruissen te worden gewikkeld, en aan dien staat op zijne kusten de kracht der Britsche Oostzee-vloot te doen gevoelen, dan hem (Pruissen) toe te laten zijne oneerlijke handelingen en ontwijkende gedragingen van de laatste maanden voort te zetten.

Aandacht verdient een artikel in het *officiële* dagblad van Milaan, dat algemeen bijna als officiëel beschouwd wordt. Daarin komt de merkwaardige verklaring voor, dat Oostenrijk steeds de beste wenschen koestert voor den goeden uitslag van de wapenen der geallieërden en zelfs eene meer bepaalde staatkunde denkt aan te nemen; maar dat het tevens zeer te wenschen is, dat de Westersche mogendheden, bijaldien de onderhandelingen van eenen ernstigen aard mogten worden of zoo de oorlog meer uitbreiding bekome, bij voortduring de grootst mogelijke gematigdheid aan den dag zullen leggen, want dat er punten zijn, waarop Duitschland haar niet zou kunnen volgen.

Van eene geloofwaardige zijde uit Parijs wordt verzekerd, dat de Paus sterk bij den Keizer van Oostenrijk aandringt, om zich bij de Westersche mogendheden aan te sluiten; hij moet verscheidene brieven in dien geest aan den Keizer van Oostenrijk geschreven hebben.

(*Laatste berigten.*) Uit de Krim is geenerlei nader berigt ontvangen.

De *Moniteur* geeft thans het cijfer op der dooden en gekwetsten bij den slag aan de Alma, welke den 24sten, 25sten en 26sten September in de hospitalen van Konstantinopel zijn opgenomen, namelijk: 1350 Franschen, 2060 Engelschen en 340 Russen.

Door de laatst ontvangene berigten vervallen alle vroegere geruchten, welke nopens het aanvangen van het bombardement van Sebastopol reeds in omloop zijn gebragt, gelijk dan ook de dépêche van prins *Mentzikoff* en die van lord *Raglan* deze meening bevestigen.

Ook het zwilzwijgen van den *Moniteur* (die zeer zeker officiëel den aanvang van het bombardement zou hebben medegedeeld) schijnen genoegzame waarborgen om aan te nemen, dat het bombardement althans niet vóór den 8sten dezer is aangevangen. In allen gevalle zal de uitslag der militaire operatiën tegen Sebastopol nog zoo spoedig niet bekend worden.

Van haren kant schijnen de geallieërde mogendheden zelven overtuigd, dat de worsteling in de Krim van langen duur kan zijn, want zij nemen — zie boven — alle maatregelen om aanzienlijke hulptroepen derwaarts te zenden. In eene redevoering, door lord *Granville*, lid van het Engelsche kabinet, in Staffordshire uitgesproken, heeft deze duidelijk te verstaan gegeven, dat de geallieërde troepen, na den val van deze vesting (aan welken val hij geen oogenblik twijfelt), hunne overwinning zullen voortzetten, tot dat de Keizer van Rusland de vredesvoorwaarden aanneemt, welke de Westersche mogendheden hem zullen willen opleggen, en deze voorwaarden, voegde hij er bij, zullen des te strenger zijn, naarmate van de opofferingen, welke de oorlog aan de geallieërden gekost heeft.

Men spreekt van de aanstaande verschijning te Parijs eener nieuwe brochure over de toekomstige verdeeling van de kaart van Europa, welke brochure, even als de eerste, die reeds verschenen is, uit de pen van een hooggeplaatst persoon moet gevloeid zijn. Men verhaalt van den inhoud van dit werk vele curieuse bijzonderheden. Zoo zouden b. v. Pruissen en de Duitsche staten van minderen rang bij Oostenrijk worden ingelijfd en de vorst van dat land den titel van Keizer van Duitschland bekomen; Lombardije zou met Piemont worden vereenigd; het Poolsche koningrijk zou weder worden hersteld, enz., terwijl dit alles het gevolg zou zijn van een tusschen Frankrijk, Engeland en Oostenrijk in het geheim gesloten tractaat.

— De spanning, waarmede men te Frankfort de beslissing te gemoet ziet, waartoe de Oostenrijksche nota van den 30sten September leiden moet, vermeerdert van dag tot dag, en dit te meer, daar uit eene goede bron verzekerd wordt, dat het Weener kabinet besloten heeft, in geene verdere onderhandelingen te treden, welke slechts kunnen leiden tot eene vertraging in het nemen van een besluit nopens de tenuitvoerlegging van het of- en defensief verdrag van den 20sten April. De Oostenrijksche regering moet inderdaad het bepaalde voornemen hebben opgevat, om door middel van haren presidiaal-gezant, *von Prokesch-Osten*, een zelfstandig voorstel bij de bondsvergadering in te dienen, ten einde eene noodig gekeurde uitbreiding van dit verbond te bewerken, alles voor het geval dat Pruissen zich ongeneigd mogt betoonen om gemeenschappelijk met Oostenrijk te handelen, of de bondsvergadering niet zelve eene beslissing ten dien aanzien mogt nemen. Men voegt er bij, dat de Oostenrijksche regering eene zoo spoedig mogelijke beslissing op dit punt wenscht en anders eerstdaags een zelfstandig voorstel bij de bondsvergadering zal doen.

SPANJE.

Het manifest van den graaf *de Montemolin* is thans openbaar gemaakt. De pretendent (zoon van don *Carlos*) verklaart daarin onbewimpeld, dat hij zijn toevlugt niet zal nemen tot den burgeroorlog om op den troon te geraken. „Ik wil niet," zegt hij, „verheven worden op een bebloed schild; ik wil dien heeten worstelstrijd niet hernieuwen, welke mijn hart als Spanjaard en Christen verscheurt; ik wil geen beroep doen op uwe armen; ik wil uwe overtuiging winnen, ik wil uwe gemoederen veroveren." Hij belooft aan Spanje een' constitutionelen regeringsvorm en liberale instellingen.

De manifesten van *Maria Christina* en *Montemolin* wekken vele sluimerende hartstogten. Vooral de partij van *Maria Christina*, gesteund door veel geld, zit niet stil. De majoor-generaal *Bristown* is, onder beschuldiging van het hoofd eener republikeinsche zamenzwering te zijn, bereids het land uitgewezen. In de provinciën heerscht nog de grootste wanorde; in vele localiteiten vooral staan de ondergeschikten nog met de wapenen in de hand tegenover hunne meerderen. — Men ziet dat de stelling van het ministerie niet zeer benijdenswaardig is.

De bijna reeds zekere uitslag der verkiezingen is den gematigden vooruitgang gunstig.

In Sevilië hebben gedurende het opmaken van den uitslag der stemming ongeregeldheden plaats gehad. Volgens de jongste berigten, was de stad door militairen bezet. Sterke patrouilles doorkruisten de straten, waarvan sommige door schildwachten waren afgesloten.

Eene depêche uit Madrid van den 9den meldt, dat de *Gaceta* de namen bevat der geestelijken, die uit vrees voor de cholera hunne woonplaatsen hebben verlaten. De gezondheidstoestand der hoofdstad bleef voldoende.

(*Laatste berigten.*) Men meldt thans als zeker, dat het gouvernement op het spoor is gekomen van twee zamenzweringen, van welke de eene van republikeinschen aard is, terwijl de andere aan Poolsche uitgewekenen is toe te schrijven. Aan de ontdekking van het eerstgenoemde komplot schrijft men de verbanning van den infant *Enriquez* toe, die onmiddellijk het land zal verlaten. Wat de Poolsche zamenzwering betreft, verzekert men, dat zij over groote geldelijke hulpbronnen te beschikken heeft; de namen der zamenzweerders worden nog geheim gehouden. De regering heeft intusschen krachtige maatregelen genomen om de ontwikkeling dier komplotten tegen te gaan.

DUITSCHLAND.

Het uitvoeren van aardappelen, alsmede het fabriceren van brandewijn (jenever) uit dit levensmiddel, is thans in de meeste Zuid-Duitsche Staten verboden.

— De publieke opinie in Duitschland is eenstemmig van oordeel dat de politiek van Oostenrijk de eenige is die de Duitsche belangen voegt. De dubbelhartige houding van Pruissen vindt algemeen meer en meer afkeuring. Alle Duitsche dagbladen voeren diezelfde taal, met uitzondering van het bekende orgaan der piëtistische factie, de *N. Pr. Zeitung*, 't welk voortgaat in zijn' ijver Oostenrijk op de hevigste wijze aan te vallen en overal wantrouwen en verdeeldheid te zaaijen, ten voordeele van Rusland.

— De prins *van Pruissen*, wordt te Weenen verwacht. Te Berlijn waren kortelings dringende nota's van de hoven van Frankrijk en Engeland aangekomen.

— Door den handelsstand in de Pruissische zeehavens is op nieuw bij de regering aanzoek gedaan om hare tusschenkomst tot verkrijging eener opheffing van den Sondtol. Onder de gronden, waarop men zich beroept, behoort ook de omstandigheid, dat het thans in werking zijnde tarief veel hooger en drukkender is, dan de oorspronkelijke bepalingen in de bestaande tractaten. Dit is meer bijzonder het geval met zout, van hetwelk 9 à 10 pCt.; met haringen, van welke 2 pCt.; gegoten ijzer, op hetwelk $3\frac{1}{2}$ à 5 pCt.; ruwe katoen en twist, van welke 3 à 4 pCt.; wijngeest en brandewijn, van welke 4 à 5 pCt., der waarde genoven worden.

— Ongeveer tien schepen die bij den brand te Memel in groot gevaar waren, hebben zeilen en want moeten kappen en over boord werpen om niet door de woedende vlammen bereikt te worden. Verscheidene aanzienlijke handelshuizen te Memel hebben hunne betalingen gestaakt. Vele firma's hebben hare kantoren voorloopig aan boord van vaartuigen gevestigd. Een koopman, *M.* genaamd, wordt verdacht den brand te hebben aangestoken; reeds is een geregtelijk onderzoek tegen hem ingesteld. De brandassurantie-maatschappij te Elberfeld heeft besloten, de bij den zwaren brand in de asch gelegde Luthersche kerk op hare kosten te laten herbouwen. De daartoe noodige som wordt op 60,000 thaler geschat.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 12 October.

Men verneemt dat, bijaldien van de 800 Russische krijgsgevangenen, die zich thans te Milbay bevinden, eenigen als landverhuizers naar Australië willen gaan, de Britsche regering zich daartegen niet zal verzetten.

— De uitslag van het financiële kwartaal, eindigende den 10den October, schijnt, ongeacht de vermindering der inkomende regten, zeer voordeelig te zullen zijn en £ 700,000 à £ 800,000 op te leveren boven dat van 1853.

— Bij den brand te Newcastle zijn, volgens officiële opgave, omgekomen 21 en verwond 54 personen.

Opmerkelijk is het dat, even als de ontzettende brand te Londen, ten jare 1666, die door eene pestziekte in 1665 was voorafgegaan, de ramp, die thans New-Castle en Gateshead getroffen heeft, ook het vorige jaar is voorafgegaan door het woeden der cholera aldaar.

— De vereeniging tot ondersteuning van weduwen en weezen en nagelaten behoeftige betrekkingen der naar het tooneel des oorlogs gezonden soldaten heeft reeds eene som van ruim 80,000 £ ontvangen, waarvan 65,000 £ in staatsschuldbrieven is belegd. Uit dit fonds worden nu reeds 3500 moeders en 7000 kinderen onderhouden.

Aan het hoofd van deze, op verzoek van H. M. ingestelde, koninkl. commissie staat prins *Albert*; onder de verdere leden telt men ministers, leden der parlementshuizen en vele andere voorname personen.

— In Engeland heeft — zoo als wij reeds met een woord hebben berigt — zich onlangs eene maatschappij gevormd met het doel om Midden-Afrika voor de wetenschap, het handelsverkeer en het Evangelie te openen.

De *Globe* schrijft een woord van goedkeuring omtrent deze maatschappij en laat zich dus uit:

„Het is geen hersenschimmig plan, onderhevig aan de teleurstellingen en misrekeningen die zoo menige onberaden onderneming in Afrika gekenmerkt hebben; het is geene nieuwe poging om kennis van Afrika te verkrijgen door zwervende Europeanen, wier lot uit het wedervaren van *Park*, *Oudney*, *Clapperton*, *Davidson*, *Richardson*, *Overweg* en andere slagtoffers der avontuurlijke weetgierigheid kan worden voorspeld. Ook kan het niet gelijk gesteld worden met plannen als die van *Burton* en *Jamieson*, welke door middel van handelsondernemingen Afrika beschaven en voor het Evangelie vatbaar maken wilden. De maatschappij heeft het plan, zonen van Afrika, onder den Afrikaanschen hemel geboren en op Afrika's bodem opgegroeid, voor hare dienst te vormen, en door hunne hulp in de zandvlakten en oasen der Sahara de zaden uit te strooijen en aan te kweeken van die echte beschaving, welke op de geopenbaarde waarheid gegrond is. Door hunne hulp zal zij insgelijks trachten het geoorloofd handelsverkeer te bevorderen, met het doel om den snooden handel in menschen met den wortel uit te roeijen. Ook zal zij de belangen der aardrijkskunde en andere wetenschappen niet uit het oog verliezen. Kortom, met alle haar beschikbare middelen wil zij het wezenlijk welzijn der talrijke bewoners van Midden-Afrika bevorderen.

De Afrikaansche Nasporings-maatschappij, gelijk zij zich noemt, vereenigt alzoo die gewigtige belangen, welke tot nog toe meestal als opzettelijk vaneen gehouden zijn, het belang des Christendoms, des handels en der wetenschap. Vooral heeft zij het oog op die inboorlingen van Afrika gerigt die thans in het hart der Afrikaansche wildernissen koopwaren brengen, en op vaste tijden des jaars de zandwoestijnen, hun element als 't ware, doortrekken; deze lieden zullen ligtelijk kunnen opgeleid worden om aan de beschaafde wereld narigten uit dat geheimvolle werelddeel te brengen en om hetzelve tevens met de zegeningen der beschaving te begiftigen. Men rekent dat zestig millioen menschen in Midden-Afrika leven: en dit is de eerste wel overlegde poging om de zedelijke wedergeboorte dier millioenen natuurgenooten te bewerken."

— Uit Liverpool wordt berigt, dat de stoomboot *Arctic*, van Liverpool naar New-York vertrokken met ruim 200 passagiers, vergaan is; 45 passagiers zijn slechts gered.

— Volgens de Kaapsche dagbladen, loopende tot den 7den Aug., hadden de sprinkhanen het geheele land van de Oranjerivier tot aan de Konap, nabij fort Beaufort verwoest, alle soorten van kruiden vernielende. Naauwelijks ziet men een blaadje gras, waar weinige maanden geleden alles naar een volkomen korenveld geleek. Mijlen ver verduisterden zij de zon, en zij waren jaren lang zoo menigvuldig niet geweest in de nabijheid van Bedford als thans.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen enz. in 't Bijvoegsel.*)

TELEGRAPHISCHE BERIGTEN.

WEENEN, *heden* 16 Oct. *Osten-Sacken* is met een leger van 40,000 man de Krim binnengetrokken, op Sebastopol aanrukkende. Het bombardement was den 8sten nog niet begonnen; men was nog steeds bezig met de voorbereidende werkzaamheden.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

AMSTERDAM, *heden*, 16 *October*. Tarwe *f* 12 hooger; rogge *f* 12 hooger; boekweit onveranderd; gerst *f* 4 hooger; koolzaad 9 vats op Oct. 76 p. vl.; raapolie *f* 45,50.

ROTTERDAM, *heden*, *den* 16*den October*. Kleine aan- van granen. Tarwe prijshoudend. Rogge en gerst iets hooger, maar met weinig handel.

LONDEN, *heden*, 16 *October*. Tarwe 5 sh. hooger weinig aanvoer.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, *heden*, *Maandag den* 16*den October*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$60\frac{1}{8}$.
Dito Dito	- 4	„	$90\frac{3}{8}$.
OOSTENRIJK Metalliek	- 5	„	$68\frac{1}{4}$.
Dito Nieuwe 1854	- 5	„	$77\frac{3}{8}$.
Dito	- $2\frac{1}{2}$	„	$34\frac{3}{8}$.
SPANJE Onbep. St.	- 1	„	18.
Dito Binnenl.	- 3	„	$32\frac{7}{8}$.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	- 5	„	$99\frac{1}{8}$.
Dito bij *Hope*	- 4	„	$74\frac{3}{4}$.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 11 Oct., kapit. *Keuzekamp* de Goede Verwachting, v. Londen; den 12den *Ketelaar* Jant. Hendr., v. Bayonne; *Roelfsema* Roelfina Gesina, v. Dantzig; *Broekema* Maria, *Hoekstra* Anna, *Bolhuis* Gesina, *Dost* Ettiena en *Huisman* Andreas, alle 5 v. Colberg; *von Klooster* Gesiena, v. Heiligenhafen; *Fokkens* Cornelis en *Gnodde* Jonge Jan, beide v. Hamburg; den 12den *van Aken* Hendrika Dorenthea, v. Sunderland; *Meppen* Wubbina Venema, v. Kiel; *Muller* Minerva en *de Jonge* Catharina, beide v. Neustadt; *Egberts* Gesina, v. Neuhaus; *Gort* Frouwina Steenhuizen en *Lukkien* Margaretha Wilhelmina, beide v. Hamburg; *van der Star* Maria, v. Bremen; *van der Werp* Christina Wobbegina, v. Bremerhaven; den 13den *van der Wall* Geerdina, van Londen; *Albers* Louwina Susanna, v. Hoekzijl; den 14den *Carst* Elisab. Loilina en *Fokkes* Gebroeders Fokkes, beide v. Memel. — Te Texel den 11 Oct., *Visser* Eensgezindheid, v. Frederikstad; den 12den *de Jonge* Castor, v. Sunderland; den 13den *Plokker* Anna, v. Stettin; den 14den *Rusker* Hermanna Gesiena en *Pluktje* Hermanna Henderika, beide v. Newcastle; *Bekkering* Annechina, van Kiel. — In het Vlie den 10 Oct., *Bakker* Reina, v. Stockholm; *Woudstra* Vriendschap, v. Dantzig; *de Jong* Willemina Clasina, v. Schulperzijl; den 11den *Kooiman* Jonge Rinke, v. Frederikstad. — Te Helvoet den 11 Oct., *Wilkens* Harmonie, v. Triest; *Meijer* Cornelia, v. Cardiff; den 12den *Buiten* Rudolf en *Stoorvogel* Adriana, beide v. Bergen; den 13den *Buining* Magdalena, v. Archangel. — Te Brielle den 11 Oct., *Pieper* Ekea Maria, v. Londen. — Te Vlissingen den 11 Oct., *Roelfzema* Orion, v. Triest; den 12den *Huizinga* Margaretha, v. Hamburg; *Spanjer* Catharina Sophia, v. Cardiff n. Dordrecht, als bijlegger. — Te Zierikzee den 13 Oct., *Roelfsema* Alphard, v. Triest n. Rotterdam. — Te Batavia voor den 22 Aug., *Carst* Tweelingzusters, v. Amst.; *Lodewijks* Jacoba Cornelia, v. San Francisco n. Hong Kong. — Te Messina den [illegible] Sept., *Prins* Heereveen, v. Amst. — Te Konstantinopel den [illegible] Sept., *Strating* Jantina, v. Antwerpen. — Te Corunna den 29 Sept., *Muller* Hermina, v. Vigo. — Te Genua den 5 Oct., *de Boer* Cath., v. Amst.; *Pijbes* Hoop en Verwachting, v. Newcastle. — Te Marseille den 7 Oct., *Goosens* Gerardina Klasina, v. Cevita Vecchia. — Te Cadix den 1 Oct., *Kruisinga* Bosphorus, v. Newcastle. — Te Londen den 10 Oct., *de Jong* Wijnanda Lucretia, v. Marseille; *de Groot* Twee Zusters en *Kaspersma* Eendragt, beide v. Workum. — Bij Dungeness den 8 Oct., *Legger jr.* Termonde, v. Triest n. Hull; *Hazewinkel* Cornelia, v. Amst. n. Akyab. — Bij Broadstairs den 10 Oct., *Gust* IJzerstaven, v. Amst. n. Belfast. — Bij Douvres den .... *Kolk* Dankbaarheid, v. Seville n. .... — Bij Portland den .... *Panier* Heilina, v. Amst. n. Lissabon. — Bij Plymouth den 10 Oct., *Dik* Alida Sinnige, v. St. Ubes n. Stockholm. — Te Leith den 9 Oct., *Karszens* Gustaaf Willem, v. Amsterdam; den 10den *Waterborg* Fennegina, v. Harlingen. — Te Cardiff den 9 Oct., *Kamminga* Drie Gebroeders Sickens, v. Queenstown. — Te Dublin den 9 Oct., *de Groot* George, v. Archangel. — Te Newport den 10 Oct., *Oomsens* Marinus en Geertruida, v. Zierikzee. — Te Liverpool den 10 Oct., *Dijkema* Broedertrouw, v. Palermo; den 11den *Meedendorp* Johanna, v. Livorno. — Te Queenstown den 9 Oct., *Boomgaard* Ecliptica, v. Gloster. — Te Peterhead den 10 Oct. terug uit zee, *Bakker* Mina en Willem, v. Archangel n. Grangemouth. — Te North Shields den 10 Oct., *de Boer* Henriette en *van der Wall* Johan Wilbrand, beide v. Amst.; *de Jonge* Arentina Jacoba, v. Bremen; den 11den *Smit* Freerk Jan, v. Amsterdam; *de Grooth* Houthandel, v. Rotterdam. — Te Hamburg den 11 Oct., *Muntendam* Jacoba, v. Amst.; *Schuur* de Hoop, v. Elburg; den 12den *Peters* Annette, v. Rotterdam; *Kuiper* Annegina Elsina, van Gent; den 13den *Riebeling* Catharina Margaretha, v. Amsterdam; *van der Veer* Cornelia Jacoba, v. Seville. — Op de Elve den 11 Oct., *Heins* Bouwina, v. Zwolle; *Datema* Margaretha Henderika, v. Zwolle; den 12den *de Vries* Castor en Pollux, v. Amsterdam. — Te Bremerhaven den 10 Oct., *Speelman* Vrouw Geertje, v. Amst.; den 11den *Oosterhuis* Vrouw Janna, v. Rotterdam. — Te Harburg den 12 Oct., *de Jonge* Elisabeth, v. Amsterdam. — Te Kiel den 12 Oct., *van Peer* Aukjen, v. Stettin. — Te Koppenhage den 9 Oct., *de Jonge* Ettina, v. Rotterdam. — Te Swinemunde den Oct., *Giezen* Jufvrouw Hillegonda en den 9den *Smit* Morgenster, beide v. Amsterdam. — Te Dantzig den 7 Oct., *Doewes* Geerdina en *Douwes* Aquarius, beide v. Amst.; *Velthuis* Vrouw Martha, v. Harlingen; *van Wijk* Jenny en *Kuipers* Maasnymph, beide van Schiedam, de beide laatsten zijn den 9den dito n. Pillau verzeild; *Potjewijd* de Vrede, v. Bergen; *de Jonge* Pollux, v. Koppenhage, terug uit zee den 6den *Banting* Gesina, n. Amst. — Te Pillau den 9 Oct., *Kuipers* Maasnymph en *van Wijk* Jenny, beide v. Schied. — Te Memel den 5 Oct., *Des* Hermanna Des, v. Londen; *Gatzen* Elisabeth Helena, v. Liverpool; den 7den *Teensma* Petersb. Paket, v. Amst.; den 8sten *Dood* Christina Jantina, v. Rotterdam; den 9den *Klein* Alida Hendrika, v. Londen; *Plukker* Antje, v. Amst. — Te Holtenau den 11 Oct., *Mellema* Zeldenrust, v. Dantzig; den 12den *Timmer* Kooph. en Zeevaart, v. Greifswald; *Klock* Geziena en *Prins* Roelfina, beide v. Rugenwalde; *van Sluis* Tjakina, van Assens. — Te Rendsburg den 9 Oct., *Meijer* Geertina, v. Stettin; den 10den *Bontekoe* Vr. Geertruida, v. Edam; den 11den *Coerkamp* Zeelust en den 12den *van der Veen* Goede Hoop, beide v. Colberg; *Kramer* Goede Verwachting, v. Stettin.

Binnengekomen in het Vlie den 13 Oct., kapit. *Schaap* Margaretha, v. Dantzig; *Wijpkes* Vriendschap, *Fenninga* Margaretha, *Huges* Johan Gerard, *de Jonge* Hendrika en *van der Veer* Noordstar, alle 5 v. Frederikstad; *de Jong* Goede Verwachting, van Osterrisoer; *Cappen* Neptunus, v. Newcastle; *Kwint* Jantina, van Frederikstad. — Te Helvoet den 14 Oct., *van der Wijk* Annechina, v. Newport; *Wecher* Henriette en *Staal* Tjadda, beide van Boness. — Te Vlissingen den 13 Oct., *Bultje* Sjouke Boon, van Telenbulispieker. — Te Scilly den 10 Oct., *de Haan* Mercurius, v. Dordrecht n. Dublin, lek en met gebroken fokkemast. — Te Liverpool den 13 Oct., *Postma* Dankbaarheid, v. Amst. — Te North Shields den 11 Oct., *Meijer* Margaretha, v. Zwolle; *Olthof* Catharina en *Gruppelaar* Niessina, beide v. Kampen. — Te St. Nazaire den 10 Oct., *van der Velde* Courier, v. Rotterdam; den 11den *van der Wal* Froukje, v. Amst. — Bij Douvres den 12 Oct., *Meijer* Nicola Uil, v. Kertch n. .... — Bij Dungeness den 12 Oct., *de Groot* Harmonie, v. St. Ubes n. .... — Bij Sandgate den 12 Oct., *Efting* Jeantine, v. Carthagena n. Rotterdam. — Te Lynn den 12 Oct., *Kranenborg* Johanna, v. Stettin.

Vertrokken van Amsterdam den 11 Oct., kapit. *Borgman* Cornelius Dasse Victor, n. Charleston; *de Jonge* Jantina, n. Rendsburg; den 12den *Londt H.z.* Johannes Albertus, n. Akyab; *de Vries* Roelina Eissina, n. Rostock; *Wijbes* Vriendschap, n. Gothenburg; *Steffens* Johannes, op avontuur; den 13den *Zijlstra* Komeet, n. Bahia; *van der Zee* Neeltje, n. Yarmouth; *Kwint* Hendrika Gesina, n. Koningsbergen; *Eelsingh* Jonge Johanna, op avontuur; *Nieboer* Hendrika, n. Memel; *van de Velde Smit*, Aurora, n. Purmerend; den 14den *Bok* Elisabeth Maria, n. Genua; *Scholtens* Lorely, n. Memel; *van Os* Cornelia, n. Dantzig; *Schuring* Hillegina, n. Stettin. — Van Texel den 13 Oct., kapit. *Plug* Jonge Schalk, n. Yarmouth; *Brandts* Jonge Willem, n. Memel. — Van Vlie den 11 Oct., kapit. *Brouwer* Lummina, n. Memel; *Nuisker* Prudentia, op avontuur; *Eisinga* Catharina Charlotte, n. Rugenwalde. — Van Helvoet den 12 Oct., kapit. *de Boer* Elisa, n. Livorno; *den Breems* Koophandel en Zeevaart, n. Lissabon; *van Vliet* Courier, op avontuur; den 13den *Barelds* Leeuw, n. Akyab; *den Thaden* Catharina Allegonda, n. Nantes. — Van Maassluis den 11 Oct., kapit. *Jonkhoff* de Hoop, n. Memel, dezelve is op de reede teruggekomen. — Van Livorno den 4 Oct., *Dijkhuis* Maria, n. Londen. — Van Belfast den 9 Oct., *Voorzee* Geertruida Hendrika, n. Ardrossan. — Van Cardiff den 10 Oct., *Scholtens* Grietje en *Brugma* Neno Burhoven, beide n. Rotterdam. — Van Bordeaux den 10 Oct., *Altona* Hendrika Margar., n. Amsterdam. — Van Glasgow den 9 Oct., [illegible] Argo, n. Dantzig. — Van Gravesend den 10 Oct., *Breeland* Gesina Hendrika, n. Koningsbergen. — Van Falmouth den 9 Oct., *Meijer* Nicola Uil, v. Kertch n. Londen; *de Boer* Zwaantina Hendrika, v. Livorno, den 12den *van der Laan* Jacoba Alida, v. Marseille en *Mellema* Jacoba Alida, v. Konstantinopel, alle 3 n. Hull. — Van Plymouth den 11 Oct., *Engelsman* Vlijt, n. Triest n. Hull. — Van Queenstown den 10 Oct., *Boer* Verwisseling, n. Liverpool. — Van Kirkaldy den 10 Oct., *Voogt* Johannes, n. Grangemouth. — Van Bremerhaven den 10 Oct., *Douwes* Venus, n. Delfzijl. — Van Hamburg den 11 Oct., *de Groot* Wierd. Fokkelina, n. Amsterdam. — Van Cuxhaven den 10 Oct., *Borst* Jacobus, n. Fernambuck; *Riensema* Goede Verw., n. Stettin. — Van Varel den 9 Oct., *Visser* Anna Sophia, n. Amsterdam. — Van Warnemunde den 9 Oct., *Voordewind* Hillegonda, n. Stubbekiöping. — Van Swinemunde den 8 Oct., *Meijer* Wilhelmina, n. Groningen; den 9den *van Peer* Aukjen, n. Kiel.

…per Hendrika Hillegina, n. Termunterzijl. — Van Dantzig den … Oct., *Sap* Broederliefde, *Duit* Vrouwina en *ter Poorten* Ida …ria, alle 3 n. Amsterdam; *Duin* Jantina Vrouwina, n. Zwolle; … *Vries* 2 Gebroeders en *Botje* Jonge Bauke, beide n. Bremen …ieboer Harmonie, n. Gent; *Mulder* Harmonie, n. Antwerpen; …ocihuizen Annechina Bouwina, *de Groot* Maria Roelfina, *Oster*…ink Pieter en *Piebes* Juffer Garreits, alle 4 n. Amsterdam; den …len *v. d. Woude* Gesina, n. Hull; den 12den *Brons* Juffr. Elle…ida, n. Sevilla. — Van Pillau den 9 Oct., *van Driesten* Jantje …rg, *Bleeker* Zwaantje Cornelia, *Degenhard* Wigerdina, *Warners* …aardina Fenneg., *Nielsen* Anna Margaretha, *Heida* Onderneming, …*ulder* Alida, *de Groot* Sieka, *Dijk* Maria, *Mulder* Ida en *Drent* …orgenstar, alle elf n. Amsterdam; *Joosten* Hendrika Bouwina, … Holland; *Nepperus* Elisabeth, n. Kampen; *Stenger* Gesina Mar…retha en *Wolthekker* Sophia Klasina, beide n. Londen; *Drent* …apke Schuringa, n. Leith; *de Boer* Gesina, n. Newcastle; *Pik* …ucas Wichger en *Heerma* Louwina, beide n. Engeland; den 10den …*oman* Wilmina, n. Amsterdam; *Duintjer* Catharina, n. Rotter…am, *Heerdt* Geertr. Lammeg., n. Zoutkamp; *Bekkering* Marga…tha en *Brouwer* Agina Uindina, beide n. Londen. — Van Memel …en 8 Oct., *Huisman* Hendrika, n. Schiedam; den 9den *Ellens* …ammegina Margouda, n. Amsterdam; *Blaauw* Annegina, n. Duin…erken; *Ebes* Grietje, *Voogd* Jacoba Christina, *de Boer* Alida Eli…beth en *Arema* Vrije Fries, alle 4 n. Harlingen; *Posta* Unie, n. …onden; *Puister* Industrie, n. Newcastle; *Dik* Apollos, n. Enge…nd; *Mooi* Trouw, n. Harlingen; *Klein* Peterd. Marchine, n. …ull; *Luitjens* Elizabeth, n. Lubeck; *Zaag* Ida, n. Brest; *Petje*…ijd Alida Petronella, n. Brussel; den 10den *de Jonge* Jantina, n. …msterdam.

…ertrokken van Texel den 14 Oct., kapit. *Evertsz* Drie Aurelia's … Syra enz.; *Ouwchand* de Hoop, n. Lissabon; *de Jong* Twee …sters, n. Yarmouth. — Van Kingstown den 12 Oct., *Bontekoe* …acobina, n. Harburg. — Van Grangemouth den 11 Oct., *Brouwer* …armina Nepperus, n. Rotterdam. — Van Kiel den 12 Oct., …*bra* Elisabeth, n. Amsterdam.

Zeilklaar te Londen den 9 Oct., kapit. *Wolkammer* Ida en *Donga* …nnechina, beide n. Amsterdam.

In lading te Londen den 11 Oct., *Dommering* de Fivel, *Schuur* …waantina en *Vos* Jantina en den 12den *Wijkmeijer* Anna, alle 4 … Amst. — Te Liverpool den 11 Oct., *Korte* Hendrika Margar., … Amsterdam.

In lading te Londen den 12 Oct., kapit. *Glim* Hendrika Mar…retha, n. Amsterdam.

ZOUTKAMP, 15 Oct. Binnengekomen den 11 Oct., kapit. *San*…rs Christina, v. Hamburg; den 13den *Huges* Jacomina en *Drewes* …akkien, beide v. Stahthille; *Valomstra* Vrouw Alida, v. Noor…egen; *Waterborg* Johanna, v. Frederikstad; *Westerborg* Diwer…na, v. Newcastle.

Vertrokken den 14 Oct., kapit. *Swiers* de Jonge Timen, naar …rmouth.

OOSTMAHORN, 15 Oct. Ter reede gearriveerd den 13 Oct., kapit. …*opes* Nicolaas Theodorus, v. Oudsoen n. Dockum.

Vertrokken den 12 Oct., kapit. *Frik* de Jonge Geert Frik, van …tkamp n. Hamburg; den 14den *Stuitje* Catharina Luitgarda, v. …ampen n. Sleeswijk; *Swiers* de Jonge Timen, v. Gron. n. Yarmouth.

HARLINGEN, 14 Oct. Binnengekomen den 8 Oct., kapit. *Brou*…*r* Elzina, v. Frederikstad; *Sap* Geziena Reina, v. Dantzig; …*unneke* Baudina, v. Newcastle; *de Boer* Willem, v. Droback; …n 11den *van der Veer* Twee Gebroeders en *Kramer* Agatha Jaco…na, beide v. Newcastle; *de Groot* Arendina, v. Christiaansand; …*isser* Vriendschap, v. Frederikstad; den 13den *Cappen* Neptunus, … Newcastle; *Schuur* Jonkvrouw Elizabeth, v. Frederikstad.

Vertrokken den 10 Oct., kapit. *Geveke* Berendina, den 11den …nit Concordia en *Weimar* Stad en Lande, alle 3 n. Noorwegen; …n 12den *Munneke* Baudina, n. Schotland.

TERMUNTERZIJL, 15 Oct. Binnengekomen den 9 Oct., kapit. …*n Herz* Ober-Eems, v. Haren; *Vos* de Goede Hoop, v. Halte; …*umund* Sophia, v. Leer; den 12den *Pasman* Maria en *Pasman* … Vrouw Elisabeth, beide v. Leer; den 13den *Zoutman* de Jonge …*ieher* en *de Groot* Lucas Wildervank, beide v. Noorwegen; *Held* …tharina, v. Norderney; den 14den *Boswijk* de Vr. Hendrika, …*ilkens* Alberdina, *Kroon* Jansje Hillegonda en *Kraan* Alida, alle … v. Noorwegen; *Behrends* Anna Rebecka, v. Stettin.

Vertrokken den 9 Oct., kapit. *Burman* de Vr. Gezina, n. Leer; …'s de Twee Gebroeders, n. Carolinerzijl; den 14den *von Herz* …er-Eems, n. Papenborg; *Brumund* de Vr. Sophia, n. Leer.

DELFZIJL, 15 Oct. Binnengekomen den 13 Oct., kapit. *Huis*…*an* Itjea, *Huisman* Aurora, *Heins* Bouwina Margaretha, *Rasker* …argrietha en *Veldkamp* Anna Margaretha, alle 5 van Bremen; …*eijer* Wilhelmina, v. Leer, *Mudder* Margaretha, v. Carolinerzijl …*n Wijngaarden* Maria, v. Norden, alle 8 n. Amsterdam; *B*… …*ijer* Onrust, *Harmsen* Vaarwel en *Bleeker* Hendrika Jacomina, …le 3 v. Neuhauss; *Kleindijk* Eemstroom, v. Grietzijl; *Pot* Renske, … Krageröe; *de Haan* de 5 Gebroeders, v. Hamburg; *Stuitje* …gchemina, v. Emden; den 14den *Eilts* Udonia, v. Nannos; …*raan* Vriendschap en *Schelts* Catharina, beide v. Brevich; *Pot* de …oop en *van der Werff* Alida, beide v. Osterisöer; *Douwes* Venus, … Oldenburg; *Nanning* Klasiena, v. Laurvich, *Nieland* Trinette, … Krageröe; *Wolkammer* Alberdina, v. Laurvich.

Vertrokken den 13 Oct., kapit. *Albers* Frau Regina, n. Older…m; *Katt* de Stadt Emden, n. Emden; den 14den *Forma* de Vr. …tje, v. Amsterdam; *de Boer* Rosiena en *Pronk* Geertruida, alle …aar Leer

---

VLISSINGEN, 6 October. De tjalk Jonge Catharina, schipper …A. *Bartels*, van Gend naar Amsterdam, bij Rammekens ge…ken (zie no. 5174), is, na de lading gelost te hebben, geligt en …r in de haven gekomen.

…WPORT, 11 October. De Engelsche brik Vine, kapit. *J.* …*ey*, is bij Seilly gezonken, doch het volk door kapit. *T. R.* …*omkens*, voorende het schip Marinus en Geertruida, van Zierikzee, …ed en alhier aangebragt. (Kapit. *Hedley* betuigt in de Sh. and …c. Gazette zijnen hartelijken dank aan kapit. *Oomkens*, voor … menschlievende behandeling door hem en de zijnen aan boord …n de Marinus en Geertruida genoten.)

LIVERPOOL, 12 October. Aangaande de stoomboot Arctic, kapit. …ce, van hier naar New-York, wordt gemeld, dat het den 26sten …ptember bij Kaap Race was overzeild en gezonken; van de 290 …n boord zijnde personen wist men alleen dat 45 zich in de boot …ed hadden. De van St. John's afgezonden schepen, hadden noch …n het schip noch van de overige personen iets kunnen ontdekken.

BERGEN, 6 October. Het schip Annette kapit. *L. H. Singer*, …n Archangel naar Holland, is bij Nordland verongelukt, doch het …k gered en alhier aangekomen.

CUXHAVEN, 13 Oct. De Holl. kof Annechina Jantina, kapit. … *Groot*, van Koningsbergen naar Rotterdam, is in deze haven …nengekomen en moet lek zijn.

CAROLINERZIJL, 10 Oct. Heden kwam de Johanna Catharina, …pit. *Kuipers*, met raapzaad van de Elbe naar Antwerpen, met …erij binnen, nadat zij een deel der lading onder Wangeroop gelost …d. De lading moet sterk beschadigd zijn.

…IJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

…Oct. Helmers, Hendrika Roelina, v. Stettin n. Delfzijl, m. hout.
Das, Alida, v. Amsterdam n. Koningsbergen, m. stukgoed.
— Butter, Twee Gebroeders, v. Lybster n. Stettin, m. harings.
Velt, Wilhelm, v. Amsterdam n. Memel, m. suiker.
— de Jonge, Ettiena, v. Rotterdam n. Koppenhage, m. koffij.
Veling, Hermanna, v. Koningsb. n. Amsterd., m. tarwe.
Voss, Sirius, v. Dantzig n. Londen, m. ijzer.
Zwaal, Barend, v. Dantzig n. Harlingen, m. hout.
Meihuizen, Jantje Nanninga, v. Koningsb. n. Rott., m. tarwe.
— Zeeuwen, Elisabeth, v. Dantzig n. Amsterdam, m. tarwe.
Hazewinkel, Roelf Giezen jr., v. Dantz. n. Amst., m. tarwe.
— de Boer, Eendragt, v. Stockholm n. Harlingen, m. teer.
Schut, Coert Cornelius, v. Londen n. Koningsb., m. stukg.
Doodt, Cadina, v. Dantzig n. Dublin, m. hout.
Drent, Tjapke Schuringa, v. Koningsb. n. Leith, m. haver.
Wolthekker, Sophia Klasina, v. Koningsb. n. Lond., m. talk.
v. Driesten, Jantje Berg, v. Koningsb. n. Amsterd., m. tarwe.

…e Wind den 6 Oct., W., W.Z.W., W.N.W.; den 7den N.W.; …W., N.; den 8sten Z.O., Z., Z.Z.W.; den 9den Z., Z.Z.O., … 10den Z.Z.O., Z.; den 11den Z.; den 12den N.N.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

DANTZIG, 9 Oct. Vrachtprijzen zijn niet veranderd, naar de …3 f 25 per last rogge, Harlingen f 19 per last hout, Londen …sh. per load balken.

PILLAU, 8 Oct. Naar Amsterdam f 27, de Maas f 29, Ant…pen f 31 voor tarwe, Newcastle 4 sh., Hull 4 sh. 3 d., Londen …h. 6 d. voor dito

KONINGSBERGEN, 7 Oct. Op verhooging van prijzen zal niet …er te rekenen zijn; naar Amsterdam f 27 per last tarwe en …ge, de Maas f 29 per last tarwe, f 27 per last rogge en hennep.

Berigt aan Zeevarenden.

De minister van marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat twee bijzonder kennelijke baken-voorwerpen zijn geplaatst aan de buitenzijde van *den Banjaard*, als:

1) eene ankerboeivormige ton van de eerste grootte, op omstreeks vier kabellengten buiten of ten Noordwesten van de steile punt *des Banjaards*, wit geverwd, met rooden top en ter hoogte van ééne el daarboven, voorzien met een half ronden zwart geverwden korf, in de navolgende merken en peilingen:

de vuurtoren op de Noordzijde van *Schouwen* midden in het duin van de *Wester-Doodkist*; *Veere*, goed vrij van de duinen, aan de *Schans*, peilende den vuurtoren van het draailicht op *Schouwen*, O.Z.O. iets O.; den toren van *West-Kapelle* Z.Z.W. ¼ W., in 10 vademen of 17 ellen diepte bij laag water;

2) eene gelijksoortige ton omstreeks eene halve Duitsche mijl W.Z.W. van eerstgemelde, mede wit geverwd met rooden top, en ter hoogte van eene el daarboven, voorzien met een geheel ronden rood geverwden bol, in de peilingen:

de vuurtoren van het draailicht van *Schouwen* O. t. Z. iets zuidelijker;

de toren van *West-Kapelle* Z.Z.W. ¼ W.; in acht vademen of 13,5 el diepte bij laag water.

Deze tonnen drijven regtstandig; de toppen zijn *drie* en met de korven ruim *vier* ellen boven den waterspiegel verheven, en kunnen, bij gewone luchtsgesteldheid, op ruim éene Duitsche mijl afstands gezien worden; zij doen zich alsdan voor als een zeilend klein vaartuig met topvlag.

Door de plaatsing dezer voorwerpen, in verband met de buiten het zeegat van *Brouwershaven* liggende boute of wrak-ton, die door eene van grootere soort is verwisseld, benevens de zwarte ankerboeivormige ton met korf tegen de westpunt van *den Ooster*, zijn in gevaarlijke punten van *den Banjaard* en *den Ooster*, door 4 zeer kennelijk onderscheidene groote baken-voorwerpen aangeduid, waarbij tot opmerking is dienende dat aan welke dezelve men zich immer moge verkennen, men met den te houden koers van O.N.O. vrij van de gevaren dezer banken zal blijven.

De kompasstreken zijn miswijzend.

'S GRAVENHAGE, 19 Augustus 1854.

De Minister voornoemd:
J. ENSLIE.

224ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van f 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

4de lijst. No. 6100, 13657, 14810, 17525 ieder een prijs van f 1000; *no.* 8955, 11744 ieder een prijs van f 400; no. 5065, 5557, 11485 ieder een prijs van f 200; no. 4520, 4618, 4745, 7780, 9553, 9694, 12234, 13394, 14044 ieder een prijs van f 100.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN 13 *October*.

TARWE.	Veen 64 ℔ f 6,30	Zw. Voer 38 ℔ f 3,60
Oude 70 ℔ f	» 66 » » 6,70	» 40 » » 3,80
N. Oml. 70 » » 11,80	GERST.	» 42 » » 4,00
» 1854 72 » » 12,40	Winter 54 ℔ f 5,80	BOONEN
» 74 » » 13,00	» 56 » » 6,10	Paardeb. f 7,10.60
» Old. 70 » » 11,50	» 58 » » 6,40	Gr. Erwten f 9 f 10,50
» » 72 » » 12,10	Knobbe 60 » » 6,25	Graauwe f 9 tot f 11
» » 74 » » 12,70	» 62 » » 6,55	ZADEN, ENZ.
» » » »	HAVER.	Old. Koolz. f 13,25,90
ROGGE.	Dikke 36 ℔ f 3,55	
Inl. 64 ℔ f 8,15	» 38 » » 3,75	Oml. f 13,25 f 14
» 66 » » 8,55	» 40 » » 3,95	Oostz. dito f 13,25 f 14
» 68 » » 8,95	» 42 » » 4,15	
» 70 » » 9,35	Nieuwe 44 » » 4,35	G. Mosterdz. f 12 tot f 15½
» » »	» 46 » » 4,55	Dederz. f 10,50 f 12,25
BOEKWEIT.	» 48 » » 4,75	Gr. Gort f 10 f 10,50
Gr. Zd. 64 ℔ f 6,60	» 50 » » 4,95	Par. 100 N. ℔ f 13,25,50.
» » 66 » » 7,00	Witte Voer 36 » » 3,50	75 f 14,25 f 15
» » 68 » » 7,40	» 38 » » 3,70	Raapolie p.v. f 44½ f 45
» » 64 » » 6,35	Witte Voer 40 » » 3,90	Prijs der Boter
Zw. Zand 66 » » 6,75	Zw. Voer 36 » » 3,40	1ste soort f 37
		2de » - 37½

Tarwe ruim prijshoudend. — Rogge en Boekweit weinig aan en tot 10 ct. hooger wel afgaande. — Gerst mede weinig geveild en aan pelderijen 25 ct. hooger verkocht. — Haver met meer kooplust en weder 15 a 20 ct. hooger afgaande. — Koolzaad algemeen hoog gehouden, doch vond daartoe weinig koopers. — Raapolie merkelijk aangenamer. — Boonen in een doen. — Gort ruim prijshoudend.

LEEUWARDEN, 13 *October*. De prijs der Boter was heden f 43,00.

AMSTERDAM, 13 *October*. Poolsche en roode Tarwe tot verhoogde prijzen aan cons. verkocht: 130 ℔ o. witb. Pools. f 485; 128 ℔ n. dito f 450; 131 ℔ Pommer f 440; 132 ℔ dito f 440; 127 ℔ n. Mecklenb. f 410; 130 ℔ o. Rostocker f 440; 122 ℔ ger. b. Poolsche f 395; 133 ℔ n. Mecklenb. f 443; 135 ℔ Kubanka f 440. — Rogge f 10 à f 15 hooger met veel handel, meest ter binnenl. cons.: 122 ℔ Pruis. f 305; 126 ℔ Pommer f 320; 125 ℔ Amerik. f 315; 118, 119 ℔ n. Arch. f 280, f 283; 122 ℔ n. Pommer f 305; 120 ℔ n. Arch. f 286. — Gerst in een doen: 98, 103 ℔ jar. Winter f 178, f 195; n. Zeeuws. Winter f 185. — Holsteinsche graauwe Erwten werden op vorige prijzen gehouden: dito witte bragten bij gerijf f 10,25 op.

Koolzaad op het najaar 1 p. vl., op het voorjaar 2 p. vl. lager; op 9 vat in Oct. en Nov. 75½ p. vl.; April 74 p. vl. — Lijnzaad in veiling 107 ℔ Memel f 9,50 per mud. — Raapolie dadelijk op het laatst iets flaauwer, op levering in den beginne vast, bleef later lager: op 6/w. f 47,25; Vlieg. f 46 a f 45,75; Nov. f 45,50 a f 45,75 a f 45,25; Dec. f 45 a f 45,25 a f 44,75; Mei 1855 f 43,50 a f 43,25. — Lijnolie op 6/w. f 41,25; Vlieg. f 40. — Hennepolie op 6/w. f 45,75; Vlieg. f 44,50.

Hennep: Men besteedde bij partij voor Riga Poolsche Rein f 112; Uitschot f 99; Livornesche f 86 en bij gerijf voor Riga Poolsche fijne Uitschot f 103; dito Pas f 100 en Venetiaansche SC. f 78.

LONDEN, 10 *October* Beste Friesche Boter 106 a 108 sh.

LONDEN, 13 *October*. De graanmarkt was heden tamelijk goed voorzien. Naar Tarwe bestond vrij veel vraag tot 3 sh. avans op vreemde en ruim 2 sh. op inl. boven de prijzen van j.l. Maandag. Gerst, Boonen en Graauwe Erwten bedongen 2 sh. hoogeren prijs. Haver 6 p. duurder.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 13 *October*. De aanvoer van schapen was heden meer dan men op een Vrijdagschen markt kon verwachten; de handel was vlug en ter verzending werd ruim gekocht. Vette schapen evenwel niet veel aan. Varkens omstreeks 130 aangevoerd, alle jonge, met vlugge verkoop, tegen vorige prijzen.

LEEUWARDEN, 13 *Oct*. De veemarkt was heden ruim voorzien, voornamelijk van vette beesten, die niet dan tegen verminderde prijzen konden afgezet worden, zoodat dan ook de helft onverkocht is gebleven, en voor eigen rekening door verkoopers zijn verzonden; melk- en kalfkoeijen prijshoudende. Vette kalveren vonden gereede koopers en bedongen hoogere prijzen; varkens waren insgelijks prijshoudende, doch schapen daarentegen lusteloos.

LONDEN, 13 *October*. De veemarkt was wel overvloedig voorzien, doch de kwaliteit liet veel te wenschen over; de prijzen vertoonden geene verandering, geldende puik ossenvleesch 4 sh. 8 p. a 4.10.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam, 14 *October*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 60⅜, 60½, 60⅜; Dito Dito 3 pCt. 72; Dito Dito 4 pCt. 90¾; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 89; Handelmaatsch. 4½ pCt 123⅞. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 18$\frac{5}{16}$, 18⅜, 18⅜; Dito 3 pCt. 38; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 33$\frac{1}{16}$, 33¼, 33⅛; Coup. Bewijzen 5$\frac{3}{16}$; Amort. Schuld 4⅝. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 36⅜. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 100; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 100; Cert. bij Dito 1831 en 1833 4½ pCt. 84½; Dito bij *Hope* 4 pCt. 75; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 74. — POLEN, Cert. 4 pCt. 67. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 69¼, 69$\frac{7}{16}$; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 34½, 35⅛; Dito Nieuwe 1851 en 1852 2½ pCt. 35⅛; Dito Nieuwe 5 pCt. 78$\frac{3}{16}$; Dito Dito 1854 5 pCt. 78$\frac{1}{16}$, 78¼, 78⅛; Oostenr. Nationale Leening 1854 5 pCt. 72¾, 73, 73; Nieuwe Weener Loten van 250 fl. 1854 f 245; Amerik. Bank-Act. 3$\frac{9}{16}$; Dito Orig. 3$\frac{3}{16}$; Braz. 5 pCt. 97½; Mexik. 23½, $\frac{9}{16}$; Dito Onbep. 23½, $\frac{9}{16}$; Ecuador 3; Philad. H. N. 95¼; Dito L. N. 88¼; 5 pCt. Thes. Amst. 105½; Handelm, contant 124¼.

Onze fondsenmarkt leverde heden niets belangrijks op. De handel was over het algemeen onbeduidend.

5 pCts. N. Russen bij *Stieglitz* 81⅞; Sp. Fransche Uitg. 6½, ⅝.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 60⅜ a $\frac{7}{16}$; Spaansche 1 pCt. 18⅜; Binnenl. 3 pCt. 33⅛; Metall. 5 pCt. 69⅜; Dito 2½ pCt. 35⅛.

WISSELKOERS.

Londen kort f 11.75; Id. 2/m. f 11.65; — Hamburg **kort** f 35$\frac{3}{4}$; Id. 2/m. f 35½.

⁂ Het **BESTUUR** der AKADEMIE ***MINERVA*** maakt bij deze bekend, dat, indien een genoegzaam aantal personen zich daartoe mogt aanmelden, er jaarlijks aan genoemde *Akademie* uitsluitend voor **betalende** Leerlingen een **CURSUS** zal gehouden worden in de **ALGEMEENE REKEN-, MEET- en WERKTUIGKUNDE;** dat die Cursus zal loopen van den eersten MAANDAG in September tot het laatst van Junij; dat voor dit jaar de aanvang bepaald is op den **eersten** MAANDAG in November; dat dat Onderwijs zal worden gegeven door de Heeren Lector J. VAN CLEEFF en Dr. W. GLEUNS JR.; dat de uren voor dit Onderwijs zijn bepaald op MAANDAG en DINGSDAG, des middags van 12 tot 1 uur en des namiddags van 3 tot 4 uur; dat het te betalen honorarium zal bedragen voor Personen wier Ouders Leden der Akademie zijn ***f* 12** voor iederen Cursus, en voor Personen welke geene Leden der Akademie zijn ***f* 5** meer, ten behoeve van de Kas der Akademie; terwijl voor hen, die van twee Cursus tegelijk gebruik zouden willen maken, de som op ***f* 10** voor **iederen** Cursus zal worden verminderd, met bijbetaling echter van ***f* 5** in eens, ten behoeve als boven voor hen, wier Ouders geene Leden der Akademie zijn; dat het honorarium voor den Cursus van 1854 — 1855 is bepaald op ***f* 10** voor de Leden en op ***f* 15** voor hen, die geene Leden zijn en in geval van twee Cursus op ***f* 8,50** voor iederen Cursus voor de Leden, met bijbetaling van ***f* 5** in eens ten behoeve als boven door Personen, die geene Leden zijn; en eindelijk dat de aangifte ter bekoming van dit Onderwijs zal moeten geschieden bij den ondergeteekende, Secretaris van genoemde *Akademie*, telken dage, met uitzondering van den Zondag, des middags tusschen 1 en 2 uur.

GRONINGEN, 6 October 1854.

Het Bestuur voornoemd, en in zijnen naam:
C. U. J. HUBER, *Secretaris.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

⁂ Bevallen van een *MEISJE* B. VOS—DOORNBOSCH.
GRONINGEN, 10 October 1854.
Eenige kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

⁂ Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER B. N. ROWAAN, geliefde Echtgenoot van

J. T. HOUTMAN,
Houtzaagmolenaar.

Bij WINNEWEER, aan het Damsterdiep, 10 October 1854.
Deze is dienende tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

⁂ Heden beviel van eenen welgeschapen doch dooden ZOON A. KEMPINGA, geliefde Echtgenoot van

J. L. HOEKZEMA.

WINSCHOTEN, 11 October 1854.

⁂ Bevallen van een' ZOON M. M. S. SCHÖNFELD, geliefde Echtgenoot van

ABM. BROUWER.

ANNERVEEN, 14 October 1854.

BELLINGEWOLDE, 13 October 1854. Heden beviel van eene *DOCHTER* J. TEN OEVER—BUZEMAN.

⁂ Heden overleed alhier de Heer HARMANNUS BAZUIN, in leven *oud-Burgemeester van de gemeente Ulrum*, in den ouderdom van bijna 69 jaren, na eene ziekte van 14 dagen.

LEENS, 11 October 1854.

B. J. HOUWENGA.
Uit aller naam.

⁂ Heden avond werd ik met mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen in diepen rouw gedompeld, door het overlijden van mijnen geliefden Echtgenoot J. D. JENSEMA, in leven *Landbouwer, Lid van de Commissie van Landbouw, van de Directie der Maatschappij van Landeigenaren enz*, in den ouderdom van negenenvijftig en na eene echtvereeniging van ruim zesendertig jaren.

Allen, die den ons zoo dierbaren Afgestorvene gekend hebben, betreuren met ons zijn gemis.

STEDUM, 12 October 1854.

Wedw. **G. J. JENSEMA,**
geb. **VAN DER MOLEN.**

⁂ WOLDENDORP, 12 October 1854. Ons jongste Dochtertje, naauwelijks zeven maanden oud, werd ons heden door den dood ontrukt.

T. W. VAN SONSBEECK.
L. E. VAN SONSBEECK,
geb. **KORA BUMA.**

Eenige kennisgeving.

⁂ Heden overleed tot onze diepe droefheid, in den ouderdom van ruim vier maanden, ons veel geliefd Zoontje HUBERTUS LEONARDUS PETRUS.

GRONINGEN, 13 October 1854.

W. KOETS.
C. C. KOETS, geb. **CREEMER.**

⁂ Heden morgen te 9 uur overleed mijn geliefde eenige jongere Broeder KORNELIS ARENDS ARENDS, Weduwnaar van G. G. KAMSTRA, *Koopman en Landbouwer* te *Ezinge*, in den ouderdom van ruim 57 jaren.

EZINGE, 15 October 1854.

G. A. ARENDS.

⁂ Heden overleed tot onze bittere droefheid ons jongste Zoontje JOHAN GEORG, in den jeugdigen leeftijd van bijna acht maanden.

GRONINGEN, 15 October 1854.

J. NIJHUIS—KLANKE.

Verkooping

eener fraaije Verzameling **GEDENKPENNINGEN** en **MUNTEN, SCHILDERIJEN, PLATEN, LIEFHEBBERIJEN, BOEKENKASTEN, ENZ.,** op MAANDAG den 30sten October 1854 en vervolgens, door en ten Huize van **R. J. SCHIERBEEK**, in de **Guldenstraat** te ***Groningen***, bij wien de CATALOGUS à 10 Ct. is te bekomen.

⁂ Door **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden, een werkje getiteld:

DE JONG GEHUWDE VROUWEN.

SCHETSEN UIT HET HUWELIJKSLEVEN;
naar het Fransch van ***J. N. BOUILLY,***
door ***N. A. VAN CHARANTE.***

In 12° formt., met eene Staalgravure. Prijs *f* 1,60; gebonden in rood of blaauw bandje *f* 1,90.

Inhoud: I. De engagements bezoeken. II. Het eerste vermoeden. III. Een heeren diné. IV. Het dames toilet. V. De zucht naar roem. VI. De vreemde in haar eigen huis. VII. Verschil van jaren. VIII. Buitensporige gedienstigheid. IX. De violieren. X. Geduld en arbeid. XI. Vertrouwde dienstboden. XII. Misdadige vrees. XIII. Verwaarloosde kundigheden. XIV. Het is te laat.

⁂ Nog slechts weinige Exemplaren zijn voorhanden van de Werkjes van

P. J. F. DE GEEST, gewezen Roomsch-Priester, thans Zendeling in *Nederland:*

I. **Hoe ik Jezus heb leeren kennen,** 2de Druk. Pr. 10 Ct.
II. **Laat u niet bedriegen door de eenheid van geloof in de Roomsche Kerk,** 2de Druk. Pr. 10 Ct.
III. **Alle Religiën zijn goed!!?** Pr. 10 Ct.

Bij **R. J. SCHIERBEEK**, te *Groningen.*

Voor 90 Cents,

IN PLAATS VAN *f* 3.

DE GESCHIEDENIS der **CHRISTELIJKE KERK van den beginne tot op 1849,** naar het Hoogd. van Prof. ***ZELLER***, 260 bladz. royal 8vo, velin papier; thans verkrijgbaar bij **G. D. BOM**, te *Amsterdam* en op *franko aanvrage* bij alle soliede Boekhandelaren.

Werken

VOOR

VERMINDERDEN PRIJS.

P. C. HOOFT, **Nederlandsche Historien,** 5 dln., met Aanteekeningen van *Dr. W. HECKER.* Prijs [*f* 12.50] ***f* 5.00.**

CURRER BELL, **Jane Eijre, of het leven eener Gouvernante,** 2 dln. Prijs [*f* 5.80] ***f* 2.50.**

T. F. UILKENS, **Losse Verhalen, uit het dagelijksch leven ontleend.** Prijs [*f* 2.80] ***f* 1.00.**

J. VENEDEY, **Eene Badkuur in het Zuiden van Frankrijk.** Geschiedk. en plaats. herinneringen, 2 dln. Prijs [*f* 5.80] ***f* 2.50.**

A. G. BRUINSES, **Uit het Leven.** Schetsen en Beelden. Prijs [*f* 1.50] ***f* 0.40.**

———— **Tafereelen uit de Geschiedenis van de stichting en vestiging der Christelijke Kerk.** Prijs [*f* 3.75] ***f* 1.50.**

———— **Schetsen uit het Christelijk Leven in de drie eerste eeuwen der Kerk.** Prijs [*f* 1.50] ***f* 0.50.**

Bovenstaande werken zijn voor de daarbij gevoegden verminderden prijs bij de meeste boekhandelaars verkrijgbaar gesteld. Men twijfelt niet of velen zullen zich de gelegenheid ten nutte te maken om voor eene betrekkelijke kleinigheid zich deze genoegzaam bekende werken aan te schaffen.

De VOOGDEN en VOOGDESSEN van het ***GROENE WEESHUIS*** alhier berigten aan het geëerde Publiek, dat **niet** (zoo als vroeger) **alleen** het **LINNENNAAIJEN**, maar ook het **WOLLENNAAIJEN** aldaar wordt uitgeoefend.

En wordt een ieder door deze ten vriendelijkste verzocht, om het Gesticht, en de Weezen daarin verpleegd, te willen begunstigen.

GRONINGEN, 10 October 1854.

Namens Voogden en Voogdessen van het Groene Weeshuis te Groningen:
P. F. MULDER,
Boekhouder.

HANDSCHOENEN-MAGAZIJN.

JOH. BISCHOFER, uit *Tyrol*, blijft nog slechts korten tijd **uitgepakt** *vooraan in de Heerestraat, over het Koude Gat*, met alle soorten echte GEMS-LEDEREN, PRIVAT en andere beste GLACÉ **HANDSCHOENEN**, LEDEREN **BORSTROKKEN, RIJBROEKEN, BRETELS**, ENZ. ENZ.

Leest dit!

Deze is dienende tot antwoord aan den Heer WILLEM HISSING van den 29sten September 1854, om geene **GOEDEREN** te vervoeren aan het adres van bovengenoemde met JASPER MIDDENDORP, *Beurtschipper van Groningen* op *Deventer* en *Zutphen;* wel wenschelijk zou het zijn voor genoemden MIDDENDORP, om ook geene **GOEDEREN** aan het adres van den Heer WILLEM HISSING te vervoeren, ter voorkoming van schade en moeijelijkheden.

J. MIDDENDORP, *Beurtschipper.*

Woensdag den 18den October

1854, en volgende dagen, telkens des voormiddags te tien uur, zal, in de Behuizing bewoond geweest door wijlen den Heer Apotheker WILLEMS, in de Steentilstraat te *Groningen*, publiek, onder Heeren GENEESKUNDIGEN, CHIRURGEN, APOTHEKERS en DROOGISTEN, worden verkocht: Eene aanzienlijke partij **MEDICINALE DROOGERIJEN** en **CHEMICALIEN**, BREUKBANDEN in soorten, WINDKUSSENS, PORTEFEUILLES met CHIRURGISCHE INSTRUMENTEN. KOPTOESTELLEN, SPUITEN, GEGALVANISEERDE BUIZEN, ENZ. ENZ. De Breukbanden enz. zullen verkocht worden op VRIJDAG den 20sten e.k., des namiddags te 3 uur.

Te bezien op DINGSDAG den 17den bevorens, van 10—4 uur.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

Maandag den 23sten October

1854, des namiddags te 2 uur, zullen, vóór en in de Behuizing in den Carolieweg te *Groningen*, letter E, no. 146, bewoond geweest door den Koopman N. GILLOT, publiek worden verkocht: eenige zeer nette **HUISMEUBELEN**, waaronder MAHONIEHOUTEN CANAPÉ, DITO TAFEL. DITO STOELEN met TRIJPEN ZITTINGS, DITO SECRETAIRE, DITO CHIFFONIÈRE, VLOERKLEED met KARPET, fraaije OVERGORDIJNEN, SPIEGELS, KOOKKAGCHEL, WINKELKAST en TOONBANK, ENZ. ENZ.

Te bezien op den Verkoopdag van 10—1 uur des voormiddags.

J. H. GEERTSEMA, C z.

Woensdag den 25sten October

1854 en volgende dagen, des voormiddags te 10 uur, zal, ten verzoeke van den Heer Advokaat Mr. R. IJ. MULLER, q.q., vóór en in de Behuizing bewoond geweest door nu wijlen den Heer Apotheker WILLEMS, in de Steentilstraat te *Groningen*, lett. R 16, publiek worden verkocht: Een nette **INBOEDEL**, bestaande uit MAHONIEHOUTEN TAFEL met LOSSE BLADEN, DITO SPEELTAFELTJE, STOELEN, BUREAU, EIKENHOUTEN LINNENKAST, KAGCHELS, SPIEGELS, LAMPEN, SCHILDERIJEN, KOPER, BLIK en AARDEWERK, KOPEREN GEREEDSCHAPPEN, **GOUDEN** en **ZILVEREN HORLOGIE**, ZILVEREN LEPELS en VORKEN, MANS LIJFSTOEBEHOOREN ENZ. — Voorts eene groote partij POLITOUR, SPIRITUS, CHOCOLADE, EAU DE COLOGNE, GOM; eindelijk eene partij FLESSCHEN, POTTEN en GLASWERK in soorten.

Donderdag den 26sten October

1854, des voormiddags te 10 uur, zal, ten verzoeke van den Heer Mr. H. EDELINCK, als Curator in het Faillissement van den IJzersmid ROZEBOOM, vóór en in de Behuizing, staande in de Nieuwe Ebbingestraat te *Groningen*, letter O no. 19, publiek worden verkocht: Eene groote partij **KAGCHELS** en **SMIDSGEREEDSCHAPPEN;** voorts eenige nette **HUISMEUBELEN**, waaronder MAHONIEHOUTEN LINNENKAST, DITO TAFEL, EIKENHOUTEN SECRETAIRE, STOELEN, SPIEGELS, KOOKKAGCHELS, PORSELEIN, GLAS. en AARDWERK, ENZ. ENZ.

Te bezien daags vóór den Verkoopdag van 10—12 van 2—4 uur.

J. H. GEERTSEMA, C.z.

⁂ Op nader te bepalen tijd en plaats, zal:

1) worden **uitbesteed** het **UITDIEPEN** op v... eischte diepte van de **HASPELWIJK**, van af de Kl... over die Wijk tot zoo verre dezelve is opgelegd, en ... verder OPLEGGEN van de *Haspelwijk* in dezelfde rigti... door het *Kibbelhoge* tot op 400 a 500 El aan deze zijde ... de Grenzen tusschen *Groningen* en *Drenthe.*

2) worden **verkocht:**

a. De VAART, VERLATEN, MOLENS, en A... NEXEN.

b. Ruim 30 perceelen GROND, met en zonder daar... voorhanden VEEN.

Alles gelegen te *Leek* en *Zevenhuizen.*

C. DE RANITZ,
Notaris.

⁂ Ten verzoeke van **N. E. ROST,** Grossier ... *Groningen*, zullen op WOENSDAG e.k., des voormidda... om 10 uur, à contant, worden verkocht, ten laste van ... EGGENS, Kastelein, vóór de Behuizing des geëxecute... den, voor de Steentilpoort alhier, de ROERENDE GO... **DEREN**, door mij Deurwaarder ten laste van laatstg... melden in executoriaal beslag genomen, als:

TAFELS, STOELEN, twee KABINETTEN, TAPKAST, vier BEDDEN met TOEBEHOOREN, KASTKLOK, en wat verder zal worden aangeboden.

J. BARLINCKHOFF,
Deurwaarder.

Te *Hoogeveen*, in de Provi... *Drenthe*, wordt, ten gevolge ... sterfgeval, ***TE KOOP*** aan... boden: Eene nette **APOTHE...** met al hetgeen tot een goed in... rigt **CHEMISCH LABORATORIUM** behoort, hetwelk gedurende ruim 40 j... een bestaan heeft opgeleverd, hetzij afzonderlijk of, ... verkiezende, met een hecht welbetimmerd **HUIS**, ... tende zes zoo groote als kleine KAMERS, KEUK... KELDERS, LABORATORIUM of STOOKHUIS, SCHU... en verdere GEMAKKEN, alsmede een groote, daarach... gelegen TUIN, allergunstigst gelegen in de kom ... Gemeente *Hoogeveen.*

Door de Overledene is tevens gedurende verscheidene j... met succes in dit Huis ***WIJNHANDEL*** gedre... Nadere informatiën te bekomen, in persoon of door ... frankeerde Brieven, bij de Weduwe J. WITSENBORG, *Hoogeveen.*

UIT DE HAND TE KOO...

door toevallige omstandigheden!

Eene roijale, NIEUWE KO... MANS BEHUIZING met ruim... netten WINKELOPSTAND, P... HUIS, enz., staande op het aan... naamste en gunstigste gedeelte ... het aan den Straatweg geleg... ruim bevolkte vlek *Gorredijk*, Provincie *Friesland*; wa... tot nog toe met goed succes eene ***MANUFAKTUUR AFFAIRE*** is uitgeoefend; zijnde tevens zeer gesc... tot ***APOTHEEK.*** Te bevragen bij den tegenw... digen Eigenaar E. WESTRA, te *Gorredijk.*

Eene ter nering staande en bekla... **BROODBAKKERIJ** ***UIT ... HAND TE KOOP.*** Te bevragen ... het KANTOOR dezer COURANT.

DOOR VERTREK NAAR ELDERS

zijn ***TE HUUR***, met den eersten Dece... of November: **2 GESTOFFEERDE ... ONGESTOFFEERDE BOVENKAMERS** staande op den Nieuwen Weg. Te bevragen ... W. BLEEKER, *Kleermaker.*

W. Wegerif,

Hofleverancier van Z. M. den Koni...

in de ***Heerestraat*** te ***Groning...*** heeft op nieuw ontvangen eene extra ... je partij afgewerkte Stellen **SERV... GOED**, soliede eigen gereide **L... NENS, KRIMPVRIJE F... NELLEN, KEPERS, DIM... TES, GRASLINNEN, HEEREN OV... HEMDEN, BOORDEN** enz.

FINALE UITVERKOOP!

G. G. BAKKER

tusschen de Beide Markten te *Groningen*, berigt het ... eerde Publiek, dat hij, tot **kwitering** van **Affai...** zijne **GOEDEREN**, bestaande in LAKEN, SA... de LAINE, DRAP de RUSSIE, BROEKSTOF, D... FEL, BAAI, enz., van heden af tot zeer **vermin... den prijs** uitverkoopt.

Tegen den 1sten Mei aanstaande wordt ... vraagd: een

HOUTZAAGMOLENAARSKNECHT,

zijn Werk goed verstaande. Gegadigden, ... goede getuigenissen kunnende bijbrengen, worden verz... zich te vervoegen bij

A. VAN CALCAR,
Houtkooper, aan Der-A te *Groninge...*

⁂ Wordt verlangd met November e.k.: Een BE... **DIENDE** in eene ***Kruideniersaffaire***, bij ...

J. S. MEIHUIZEN.

MIDWOLDA, 16 October 1854.

De **Revalenta** is een eenvoudi... meelkost, waarop tegenwoordig duizen... ontbijten, om hunnen gezondheidstoest... te verbeteren of te conserveren; zulk ... ontbijt is voedzamer en gezonder dan een ontbijt met Koff... Thee, zonder duurder te zijn.

De **Revalenta** is volgens geachte en beroemde Ge... kundigen een voedzaam en inwikkelend middel, dat in ... ziektegevallen alle andere artsenijen overbodig maakt; zij ... volgens Medicinaalraad Dr. WURZER, te *Bonn*, verzach... en versterkend voor de ingewanden en kan met gunstig ... volg in diarrhaea, roode loop, buikloop enz. (*Durchf... und Ruhren*) aangewend worden. Zij werkt gunstig op ... spijsverteringsorganen, op de ingewanden en op gereg... functiën en oefent ontegenzeggelijk den meest weldadi... invloed uit op den gezondheidstoestand van den men...

De **Revalenta** kost 87½ ct., *f* 2, *f* 3.50, *f* 8, *f* ... in onderstaande Dépôts.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij ... P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEIJ... te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAASBEE... *Hoogezand* bij F. M. DIKEMA; te *Meppel* bij J. ... BARTH; te *Nieuwolda* bij R. P. VAN CALCAR; te N... *broek* bij W. B. TEDINGA; te *Stads-Kanaal* bij ... KREKEL; te *Steenwijk* bij K. TIMMERMANS; te P... bij J. T. FELDBRUGGE; te *Veendam* bij S. SAVEN... te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de bek... Depôts in de andere Steden.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSE...

BIJVOEGSEL

[illegible] *Groninger Courant van den* 17*den October* 1854, *no.* 83.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 October.

De Keizer zal binnen weinige dagen het legerkamp in het Noorden gaan inspecteren.

De *Moniteur* meldt dat de lijkplegtigheid van den maarschalk *St. Arnaud* zal plaats hebben op kosten van den staat. Hij zal in het gebouw der Invaliden worden ter aarde besteld.

— Omtrent de invrijheidstelling van *Barbès* wordt berigt, dat hij 2 dagen te Belle-isle is gebleven, met verzoek weder in den kerker te worden gelaten, daar hij geene gratie begeerde. Hij is heden te Parijs aangekomen en heeft zich [illegible] weder ter beschikking der overheid gesteld. Na 2 dagen vertoevens zal hij in vrijwillige ballingschap gaan, om[illegible] tusschen hem en den pleger van den aanslag van den 2den Dec. slechts strijd kan bestaan, hoe zeer de grootheid van Frankrijk hem dierbaar blijft en hij daarvoor steeds zijne [illegible] wenschen zal opzenden.

— De hertog *de Doudeauville*, de heer *La Rochefoucauld*, heeft een brief openbaar gemaakt, waarin hij, namens de legitimistische partij, erkent, dat Frankrijk veel verpligt is aan hen die er orde en rust hebben hersteld, dat wel is waar de legitimisten het tegenwoordig niet kunnen dienen, maar [illegible] toch de liefde tot het vaderland boven alles stellen en [illegible] met de meeste deelneming de operatiën volgen, die het dappere leger in het Oosten volvoert.

— [illegible] *Rachel* zal, naar men verzekert, in Julij 1855 naar Amerika vertrekken, alwaar zij eene verbindtenis heeft aangegaan voor zes maanden, die haar 1,500,000 (zegge: *een* [illegible] *honderd duizend*) francs opbrengen zal.

— Men kan zich een denkbeeld vormen van de belangrijkheid van den handel in reukwateren, welke in Frankrijk [illegible], wanneer men verneemt, dat eene der eerste [illegible] van Grusse, departement Var, jaarlijks gebruikt 6000 kilo oranjeschillen, 30,000 kilo acaciabloemen, 27,000 kilo veldviooltjes, 10,000 kilo tuberozen, 8000 kilo nagelbloemen, en genoegzaam gelijke hoeveelheid romeria, pepermunt, lavendel, thym en andere welriekende bloemen.

— Het bijbelgenootschap vervolgt met ijver zijne operatiën in het Fransche kamp te Boulogne, waar colporters de soldaten tegen bijna nominalen prijs van bijbels voorzien. Ook in Turkije is het genootschap werkzaam. Het heeft een' agent te Bucharest en onlangs is onder toevoorzigt van dr. *Henderson* het Nieuwe Testament in het Bulgarisch uitgegeven. In Spanje heeft men ten gevolge van den gewijzigden staat van zaken aldaar, eene groote menigte bijbels mogen invoeren, en zoodra de nieuwe constitutie, die aan alle meeningen en alle sekten burgerlijke en godsdienstige vrijheid veroorlooft, zal zijn ingevoerd, zullen de agenten een' belangrijken veldtogt openen.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 13 October.

Het is niet onbekend dat ook in deze stad (ofschoon tot heden zeer enkele) gevallen van cholera zich hebben opgedaan. Het is althans zeker dat een man en zijne huisvrouw, weinig dagen geleden, zeer subiet en kort na elkander aan deze gevreesde ziekte zijn bezweken. Beide zijn met zorgvuldigheid door een geacht geneesheer bijgestaan, en na het overlijden, met inachtneming der bij die omstandigheid noodzakelijke voorzorg, ter aarde besteld. Omtrent de vrouw werd (doch slechts onder de geringe volksklasse) het valsche gerucht verspreid, dat zij slechts schijndood was. Dit verhaaltje nu heeft stof tot een nieuwsberigt gegeven, met vermelding nog wel, „dat zij Dingsdag onder toeloop van eene menigte menschen, naar het verblijf der levenden, in plaats van naar dat der dooden vervoerd is;" (de vrouw is NB. juist op dien dag begraven), en met bijvoeging dat dit feit „tot een waarschuwend voorbeeld strekt, om omzigtig te zijn met het begraven van personen, en vooral van hen die het slagtoffer der cholera zijn!" Ten einde alle ligt mogelijke verdere verspreiding van dit zeer ligtvaardig gegeven berigt, en den pijnlijken indruk, dien het welligt bij ligtgeloovigen mogt te [illegible], zoo noodig tegen te gaan, kan het plaatsen van het [illegible] zijne nuttigheid hebben.

— De minister van marine heeft ter kennis gebragt van allen, die daarbij belang mogten hebben, dat in het volgende jaar gelegenheid zal zijn ter plaatsing van vier [illegible] bij de Kon. akademie voor de zee- en landmagt voor het vak van den scheepsbouw, tegen eene vrijstelling van twee derden, of *f* 400, van de gewone contributie 's jaars, onder verband, dat zij, de akademie verlaten hebbende, als adspirant-ingenieur *geen ontslag op hun verzoek* zullen bekomen, en na hunne benoeming tot ingenieur *tien achtereenvolgende jaren* den lande zullen moeten dienen. Deze bekendmaking is voorloopig gedaan, opdat de ouders of voogden hunne zonen of pupillen in tijds zouden kunnen doen voorbereiden voor het in het volgend jaar te Breda te houden examen.

— Naar men met eenige zekerheid verneemt, is het rapport der hoofdcommissie tot de zaken der Israelieten over de door de vergadering ter reorganisatie ontworpene reglementen den 10den dezer maand aan Z. Exc. den minister voor de zaken der Hervormde Eeredienst ingezonden.

— Den 12den dezer is door het stedelijk bestuur te *Haarlem* aanbesteed het maken van een fundament voor het op te rigten metalen standbeeld ter eere van *Laurens Janszoon Coster*.

— De Belgische *Précurseur* schrijft: „Het gouvernement te Washington heeft tot een punt van overweging gemaakt, welke gedragslijn de Vereenigde Staten tegenover Europa volgen zullen. Al de Amerikaansche ministers bij de verschillende hoven zouden eerst te Bazel te zamen komen. Daarvan heeft men afgezien, en thans zijn te Ostende de heeren *Masson*, *Bachanan* en *Soulé*, afgezanten bij de hoven van Frankrijk, Engeland en Spanje bijeen. Een lid van het Amerikaansche kabinet, de heer *Dudly Mann*, thans te Parijs, vertrekt heden naar België en zal met den uitslag der conferentie naar Washington terugkeeren. Behalve staatkundige punten van algemeenen aard, zal die conferentie ook ten onderwerp hebben de houding, die in het vervolg de Unie in de kwestie van Cuba zal aannemen, en bovendien loopen over een verzoek om schadeloosstelling, *door een Amerikaansch burger aan het Nederlandsch gouvernement gerigt*, namelijk door den kapitein *Gibson*, die beweert door de koloniale autoriteiten op Java in zijne regten te zijn verkort."

— Men leest in den Antwerpschen *Précurseur*: „Wij vernemen dat zich te Dordrecht een comité heeft gevestigd om in naam der groote steden van Nederland een standbeeld op te rigten voor *Marnix* heer van St. Aldegonde. Dit comité zou [illegible] de gedachte verwezenlijken, door *Edgar Quinet* in zijn werk over de grondvesting van de Republiek der Nederlanden [illegible]. Hoe laat zij ook kome, deze daad van geregtigheid jegens den doorluchtigen vriend van den Zwijger, even als de held van den onafhankelijkheids-oorlog, zal te gelijk de Nederlanders vereeren die zich rondom het comité van Dordrecht zullen scharen, en de Belgen die niet zullen nalaten zich daarbij te vereenigen."

AMSTERDAM, 13 October.

Wij vernemen dat de ter dood veroordeelde *Johan Heinrich Kemper* geen cassatie tegen het arrest van het provinciaal geregtshof in Noord-Holland aangeteekend heeft, maar zich bereids bij rekest heeft gewend tot Z. M. den Koning, ter bekoming van gratie.

— Uit Enkhuizen wordt in de *Haarl. Ct.* van heden bij advertentie op eene eervolle wijze het overlijden vermeld eener 80jarige dienstbode, welke gedurende 63 jaren ter zelfder huize, twee opvolgende gezinnen eener zelfde familie, trouw en liefderijk had gediend.

— De ook in Nederland bekende baron *de Stassart* is j.l. Dingsdag in den ouderdom van 74 jaren te Brussel overleden.

— In 1830 telde België slechts 27 dagbladen met omstreeks 29,000 geabonneerden. In Junij 1854 bestonden er 158 dagbladen met omstreeks 97 000 geabonneerden.

DEN HELDER, 11 October.

De heer *J. W. de Ruyter de Wildt*, kommanderende Z. M. fregat *Willem Frederik Hendrik*, onlangs van Smyrna teruggekomen, heeft heden morgen de tijding ontvangen, dat hij bestemd is, op verzoek van den Rotterdamschen handel, een kruistogt naar de kust van Guinea te doen; de reis zal in het begin van October plaats hebben.

MIDDELBURG, 10 October.

Gisteren avond hield het perpetueel committé van het Zeeuwsch genootschap der wetenschappen eene hoogst belangrijke zitting, die de eerste van dit najaar- en wintersaizoen was en veel goeds voor de toekomst belooft.

Niet alleen werd er mededeeling gedaan van lezenswaardige stukken, die voor het door het genootschap uit te geven archief waren ingekomen; maar de waarnemende president, mr. *S. de Wind*, gaf ook een aller aandacht boeijend verslag van eene menigte van het provinciaal archief ter inzage bekomen oorspronkelijke brieven en stukken van den graaf *van Hoorne*, prins *Willem I*, *Philips II*, den hertog *van Alba*, *de Vargas* en anderen, meestal geheel of grootendeels in cijfer, hetwelk verklaard was geworden. De heer mr. *de Wind* zelf had den hoogst moeijelijk te ontcijferen brief van *Philips II* aan den hertog *van Alba* met dezes geheime instructiën ontraadseld.

's HERTOGENBOSCH, 13 October.

Het bestuur van het Nederlandsch landhuishoudkundig congres, in de tweede helft der maand Junij van het volgende jaar te 's Hertogenbosch te houden, heeft zich geconstitueerd. Het bestaat uit de heeren: *J. G.* baron *van Hugenpoth*, te 's Bosch, president; *R. F. Wierdsma*, te Oisterwijk, 1ste vice-president; *F. Borret*, te Klundert, 2de vice-president; *F. J. M. Rits*, te 's Bosch, secretaris; jhr. mr. *C. F. Wesselman*, te Helmond, vice-secretaris; *J. van Andel H.z.*, te 's Bosch, thesaurier. De heer mr. *N. F. Sassen*, lid der Eerste Kamer van de Staten Generaal, en practiserend advokaat te 's Bosch, moet voor het lidmaatschap van het bestuur bedankt hebben. Men vertrouwt dat de feestelijkheden, bij dit congres te geven, luisterlijk zullen wezen.

UTRECHT, 12 October.

Eenige dagen geleden vervoegde zich ten burele van den burgemeester, ambtenaar van den burgerlijken stand der gemeente Soest, een persoon, op wiens verklaring eene acte werd opgemaakt van het overlijden van zekere vrouw, aldaar wonende. De onbekende aangever kwam kort daarna terug en verkreeg op zijn verzoek [illegible] van dat overlijden, benoodigd ter uitvoering van zijn voornemen om 't bij het bestuur eener dooden-bus te Amersfoort over te leggen, ter bekoming van p. m. *f* 40 uit het fonds waarin de vrouw contribueert. Hij ontving die gelden, niettegenstaande de voormelde vrouw nu nog in leven is! De burgemeester deswege een onderzoek doende, heeft den vermoedelijken dader *W. de J...*, wonende onder Zeijst, laten gevangen nemen en hem doen overbrengen naar Amersfoort, alwaar de beschuldigde op bevel van de regtbank wordt gevangen gehouden.

— Van goeder hand verneemt men, dat de heeren *Wintgens* en *Meeussen* hun ontslag gevraagd hebben als leden van de commissie voor de regtelijke organisatie, benoemd bij 's Konings besluit van den 24sten Sept. 1854.

De door ons ingewonnen berigten stemmen daarmede overeen en men bevestigt ons, dat het door de heeren *Wintgens* en *Meeussen* genomen besluit het resultaat is der verdeeldheid, welke tusschen de leden der commissie bestaat, ten aanzien van het ter reorganisatie van de regterlijke magt te volgen systeem. (*Echo Universel.*)

ARNHEM, 10 October.

De tentoonstelling van landbouw en industrie alhier heeft den 4den dezer reeds eenige honderde aanschouwers tot zich getrokken, en zal, de geheele maand door, hoogst waarschijnlijk, duizende herwaarts doen komen. Het dubbele liedertafel-gebouw is dan ook uitermate geschikt voor tentoonstellingen. Zijne binnenruimte en doeltreffend invallend daglicht, doen alle voorwerpen van het eene tot het andere einde, uitmuntend uitkomed. De smaakvolle rangschikking van meer dan tweeduizend voorwerpen laat niets te wenschen over. Om alles, zoo uit het planten-, dieren- als delfstoffenrijk aangebragte, oplettend gade te slaan, heeft men eenige dagen noodig, behalve de onafzienbare reeks van veelsoortige werktuigen tot den landbouw betrekkelijk. Veelvuldige voorwerpen dragen het kenmerk der bekrooning, of zijn bestemd voor de aanstaande verloting, tegen een gulden het lot, waaraan ongetwijfeld algemeen deel zal worden genomen. De tentoonstelling-directie heeft de meest mogelijke voldoening van hare aangewende pogingen ten genoege der inzenders, van wien er voorzeker geen ontevreden kan zijn met het plaatsen zijner voorwerpen.

Z. M. heeft goedgevonden den heer mr. *G. H. Andres*, wethouder in de gemeente Arnhem, te benoemen tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

ZWOLLE, 13 October.

Te Veessen en te Vorgten heeft in deze week een dolle hond geloopen, die verscheidene andere honden gebeten heeft; dezen zijn meest alle van kant gemaakt. Ook een mensch is gebeten. Hij is den weg naar Welsum op geloopen, en mogelijk verder. Indien hij nog niet is doodgeschoten, wordt een ieder gewaarschuwd, dewijl hij alles bijt wat hem tegenkomt.

KAMPEN, 9 October.

De heeren *C. H. Ehrenfeld*, te Brummen, en *H. Reirink*, te Haarlem, bezitters van een octrooi tot vervaardiging van papier uit plantaardige stoffen, door middel van stoombewerking, hebben het voornemen tot dat einde hier eene fabrijk te houwen, en daartoe reeds terrein van het stedelijk bestuur gevraagd en verkregen. Zoodanige fabrijk bestaat hier te lande nog nergens.

LEEUWARDEN, 12 October.

Men verneemt dat de inenting van het rundvee in de laatste weken weder veel bijval in deze provincie heeft mogen ondervinden, zoodat onderscheidene veehouders, inzonderheid in de gemeenten Utingeradeel en Smallingerland, door tusschenkomst van de heeren ged. staten, hunne runderen aan de kunstbewerking hebben onderworpen. Het totale cijfer daarvan bedraagt alleen over de laatste twee maanden p. m. 450, behoorende aan ongeveer een 30tal veehouders. De meeste dier inentingen zijn, op het speciaal verzoek der belanghebbenden, verrigt door den veearts *J. B. Kielstra*, te Opënde, een bekwaam practisch deskundige, die de zaak der inenting tot een punt van bijzondere studie en onderzoek heeft gemaakt en zijne operatiën, waarbij hij door den heer *P. K. Pel*, genees- en heelmeester en lid der provinciale commissie van landbouw, te Dragten, wordt bijgestaan, steeds met het beste gevolg mag bekroond zien, uit hoofde bijna nimmer eenig rund komt te sterven.

Daar het gunstige tijdperk voor het inenten thans nog aanwezig is, gelooven wij, dat velen ook in andere gemeenten die er nog niet toe zijn overgegaan, zeer in hun belang zouden handelen, met hun vee te doen inenten. Te wagen hebben zij er weinig bij, daar het melkverlies, ook zelfs bij hevige reactie, blijkens de ondervinding, van luttele beteekenis is; terwijl, zoo de runderen al aan de gevolgen der kunstbewerking mogten komen te sterven, den eigenaar, waar het van longziekte verdacht vee betreft, *drie vierden* der waarden en voor gezond vee de *volle* waarde uit de daartoe bestaande provinciale fondsen wordt vergoed. Gelijk men overigens wel zal weten, geschiedt de inenting zelve zonder eenige kosten voor den veehouder, maar worden die allen ook door de provincie gedragen.

— Alhier is, in plaats van mr. *B. Alberda*, die zijn ontslag had genomen, tot lid van de prov. staten van Friesland gekozen de heer mr. *J. W. Tromp*, te Leeuwarden; terwijl voor de vacature bij dezelfde staten, ontstaan door het overlijden van den heer *G. W. Wassenaar*, eene herstemming moet plaats hebben tusschen jhr. mr. *S. W. H. A. van Beyma thoe Kingma*, te Leeuwarden, en jhr. *E. D. van Beyma*, te Weidum.

Bij de verkiezing van een lid der Prov. Staten in het hoofdkiesdistrikt Dokkum, zijn uitgebragt 645 geldige stemmen, gekozen de heer mr. *Jan van der Veen*, met 358 stemmen. Op den heer *D. H. Andreae* waren 258 stemmen uitgebragt.

— Te Berlicum beviel den 9den voorspoedig van 3 welgeschapen dochters, welke allen den H. Doop in de R. K. kerk alhier hebben ontvangen, de echtgenoot van den voerman *J. Borsely*; hij werd in een' tijdsverloop van 8 (?) maanden vader van 4 kinderen. Moeder en kinderen genieten even gelijk de vader eene goede gezondheid.

ASSEN, 14 October.

Z. Emin. monseigneur *Zwijsen*, aartsbisschop van Utrecht, is voornemens den 24sten dezer te Koevorden het H. vormsel toe te dienen.

MEPPEL, 13 October.

Door den scheepsbouwmeester, den heer *Broek* is door de bemoeijing van het dep. Meppel der maatschappij tot nut van 't algem. eene reddingboot gemaakt ten behoeve der schipperij, in geval eenig vaartuig in de Zuiderzee in het ijs mogt bezet raken, terwijl zij ook bij stranding als anderzins tot redding van in gevaar zijnde vaartuigen kan dienen. De schoone bouworde en de uitmuntende bewerking verstrekt den maker tot eer. Zij zal te Vollenhove geplaatst worden en bij dreigend gevaar de schipperij te hulp snellen.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 14den October.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, OUDEMAN, MULLER, DOORNBOSCH, V. HOUTEN, UPMEIJER, DOMMERING, V. ITTERSUM. DE LA FAILLE, SWAAGMAN, MEIJER, VAN IMHOFF, QUINTUS, V. HEIJNINGEN BOSCH, ONNES, [illegible] FSEMA, DE SITTER. CREMERS, GEERTSEMA en [illegible].

In behandeling wordt genomen:

1) *Rekening van ontvangst en uitgave der gemeente over* [illegible]. Een concept-raadsbesluit wordt, onder goedkeuring van Ged. Staten, vastgesteld, waarbij burg. en weth. en de beide afgetreden wethouders zich van de stemming onthielden.

2) *Rekest van* E. J. *en* A. J. DE BOER, *landgebruikers te Wedde, verzoekende om onderhands aan den eersten te verpachten de heffing van den tol bij de brug te Wedde, op dezelfde voorwaarden als vroeger.*

Burg. en weth. stellen, in overleg met de veencommissie, voor dien tol te verpachten tot ult. April 1856, tegen *f* 125 huur. — Aangenomen, onder goedkeuring van Ged. Staten.

3) *Ontwerpbesluit om aan* J. P. VOGEL, *klerk bij het veen kantoor, eene belooning toe te kennen van f* 133.33 voor de werkzaamheden door hem gedurende 4 maanden zonder belooning verrigt, en die som te betalen uit den post voor onvoorziene uitgaven over 1854. — Vastgesteld, onder goedkeuring van Ged. Staten.

4) *Ontwerp-besluit tot betaling van f* 310 uit den post voor onvoorziene uitgaven over 1854, wegens de afbraak van een huis in de Broerstraat en het plaatsen van een muur aldaar. — Onder goedkeuring van Ged. Staten aangenomen.

5) *Rekening van de administratie van algemeenen onderstand over* 1853. — Een conceptbesluit wordt vastgesteld, waarbij die rekening wordt goedgekeurd. De heeren DE SITTER en GEERTSEMA onthouden zich, als president en lid van die administratie van de stemming.

6) *Missive van de hoofddirecteuren van het instituut voor doofstommen*, geleidende het laatste jaarlijksche verslag van die inrigting. — Voor notificatie onder dankbetuiging aangenomen.

7) *Missive van het bestuur van de algemeene vereeniging tegen het Pauperisme*, geleidende het verslag van het eerste congres voor het armwezen. — Voor notificatie en onder dankbetuiging aangenomen.

8) *Voorstel van dr.* L. H. VERWEIJ *over de oprigting van eene algemeene wasch-, bad- en verwarmingsinrigting en van eene gezelschapszaal voor den mingegoeden stand.*

De voorzitter stelt voor dit voorstel, dat bij de leden is rondgeweest, voor notificatie aan te nemen.

De heer DE LA FAILLE had gedacht, dat burg. en weth. een nader voorstel zouden hebben gedaan; het plan komt hem nuttig voor; eene andere vraag is het, of het op dit oogenblik kan worden uitgevoerd, maar het geheel ter zijde te leggen acht hij niet wenschelijk.

De voorzitter geeft alsnu in bedenking aan burg. en weth. op te dragen om ter zijner tijd eene voordragt te doen.

De heer SWAAGMAN is ook tegen eene eenvoudige aanname voor notificatie.

De heer TRIP zegt, dat dit was voorgesteld, omdat er op dit oogenblik toch geen vooruitzigt bestond om tot de uitvoering van eene zoo groote zaak te geraken; dat er overigens ten allen tijde gelegenheid bestond om er op terug te komen.

De heer VAN HEIJNINGEN BOSCH zal niet beweren, dat het voorstel geheel aannemelijk is; hij beschouwt echter de zaak van zoo groot belang, dat hij voorstelt eene commissie te benoemen, ten einde te onderzoeken in hoeverre die inrigting hier noodig en raadzaam is.

De heer ONNES ondersteunt dit gevoelen.

De heer GEERTSEMA eveneens; eerst dient te worden onderzocht of en in welk eene mate de bedoelde inrigting nut en voordeel voor de gemeente kan opleveren, voordat men kan zeggen, dat de finantiën dit niet gedoogen.

De heer CREMERS deelt het gevoelen van het dagelijksch bestuur, dat op dit oogenblik niet kan worden gedacht aan de uitvoering van het plan, waarvan hij voor zich het groote nut niet inziet.

De heer VAN ITTERSUM heeft er niet tegen de zaak aan burg. en weth. over te laten, maar acht het minder wenschelijk [illegible] te wezen, dat de zaak bij den raad levendig blijft, stelt hij voor er bij te voegen, dat burg. en weth. worden verzocht in allen geval in 1855 er op terug te komen.

De heer DE SITTER verklaart zich tegen het voorstel van den voorzitter, hij beschouwt de bedoelde inrigting als nuttig en wenscht nu tot een punt van onderzoek te maken de vraag of zij hier in uitvoering kan worden gebragt.

De heer QUINTUS is tegen het benoemen eener commissie, het ligt niet op den weg van den raad om alle plannen, die door partikulieren aan den raad worden ingezonden, te onderzoeken.

De heer V. HEIJNINGEN BOSCH is ook daarom tegen de aanneming voor notificatie, omdat hij dit zeer onaangenaam acht voor den ontwerper van het goed uitgewerkt plan.

De heer CREMERS kan deze meening niet deelen; en wat het plan zelf betreft kan spr. niet begrijpen hoe dit bijval kan vinden.

Hierop wordt in omvraag gebragt het voorstel van den voorzitter om de zaak voor notificatie aan te nemen, en aan burg. en weth. over te laten om op een geschikten tijd daarop terug te komen, en wordt dit voorstel met 11 tegen 10 stemmen verworpen. (*Tegen*: de heeren *Roelfsema*, *van Houten*, *van Heijningen Bosch*, *van Ittersum*, *Onnes*, *de Sitter*, *Dommering*, *Geertsema*, *Meijer*, *Swaagman* en *Doornbosch*.)

Alsnu wordt dit voorstel, onder de bijvoeging van den heer VAN ITTERSUM in stemming gebragt en met 15 tegen 6 stemmen aangenomen. (*Tegen*: de heeren *van Heijningen Bosch*, *Onnes*, *de Sitter*, *Dommering*, *Geertsema* en *Meijer*.)

9) *Bestek betreffende het maken van eene ijzeren loskraan, aan de Noorderhaven.*

De heer TRIP deelt mede, dat dit vroeger reeds in behandeling is geweest; dat er toen was gevraagd, of het niet nuttig was met de kraan een weegtoestel te vereenigen; dat daarover door burg. en weth. gecorrespondeerd is met de heeren ENTHOVEN en Co. maar dat de kosten enorm veel hooger zouden zijn en 't niet doelmatig schijnt; dat hierop het gevoelen was gevraagd van de kamer van koophandel, die het best oordeelde den weegtoestel niet te verbinden met de kraan, maar daarnevens te plaatsen, zoo als door burg. en weth. was te kennen gegeven.

Wordt alsnu besloten tot de uitbesteding van de kraan, volgens het voorgedragen bestek, over te gaan.

10) *Een bestek tot het leveren van kleedingstukken voor de agenten van politie, en negen bestekken wegens levering van hout, steen, hardsteen, lood, ijzerwaren, gesmeed ijzer, onderhoud van straten, wieden van markten enz. en schoonhouden van 't sterrebosch, allen over* 1855. — Rondgaan bij de leden.

11) *Nader rapport over het leggen van een grindweg van Eelde naar Groningen*, bij monde van den heer DOMMERING. De commissie rapporteert, dat zij geene aanleiding heeft gevonden tot wijziging van de vroeger door haar genomene conclusie; zij is alsnog van meening, dat door de stad behoort te worden bijgedragen, zoo de gemeenten in het N.westelijk deel van Drenthe zich vereenigen tot den aanleg van een kunstweg ter verbinding dier gemeenten met het westelijk deel der stad, waarom zij zich gedraagt naar het vroeger door haar uitgebragt rapport. — Rondgaan bij de leden.

12) *Rapport omtrent het verzoek van gecommitteerden uit de aandeelhouders in de societeit de Harmonie over den afstand van het gebouw van Minerva*, bij monde van den heer TRIP. De commissie was reeds terstond tot de overtuiging gekomen, dat hoe gaarne zij ook de societeit zou willen ondersteunen, zij niet tot den afstand van het gebouw van Minerva zou mogen besluiten, vóórdat voor deze inrigting eene andere geschikte plaats was gevonden. Zij heeft de meening van het bestuur van Minerva gevraagd over de gebouwen van de Harmonie in de Nieuwe Kijk-in-'t Jatstraat, waarop haar is geantwoord, dat die gebouwen wel zeer geschikt waren, maar dat de ligging er van een groot en onoverkomelijk bezwaar opleverde, zoodat de verplaatsing van de school daarheen door het bestuur volstrekt wordt ontraden.

Meer dan een plan is hierop nog ter sprake gekomen, doch telkens weder ter zijde gesteld wegens de groote bezwaren, die daaraan, volgens het oordeel van genoemd be-

stuur, verbonden waren en die tevens door gecommitteerden uit de aandeelhouders van de societeit werden erkend, waarom deze dan ook den 23sten Sept. een nieuw adres hebben ingediend, daarbij te kennen gevende, dat zij met deskundigen op nieuw over het ontworpen plan hadden nagedacht en onderzocht, of niet al aanstonds het gebouw zoó zou kunnen worden geplaatst, dat, zoo later aan eene overdragt van de gebouwen van Minerva kon worden gevolg gegeven, met eene geringe verandering het geheele plan kan worden ten uitvoer gebragt. De mogelijkheid nu hiervan was hun gebleken, wanneer namelijk de raad kon goedvinden, de 14 ellen grond achter die gebouwen, die hij zich bij den vroegeren afstand had gereserveerd, alsnog aan hen af te staan tegen eene som in evenredigheid van den vorigen verkoopprijs en onder verpligting van de zijde van de aandeelhouders om minstens 7 el tusschenruimte tusschen het op te rigten societeits-locaal en de gebouwen van Minerva te laten. Dit nieuwe voorstel was door de commissie ook aan het oordeel van het bestuur van Minerva onderworpen, hetwelk bij missive van den 10den Oct. heeft geantwoord, dat het wel eenige bedenking tegen dit plan had, doch daarin kan berusten, in de vaste vooronderstelling, dat het societeitsgebouw voor dat gedeelte, dat aan de gebouwen van Minerva grenst, slechts ééne verdieping worde, daar anders het licht te veel zou worden belemmerd.

Op alle deze gronden adviseert de commissie te besluiten om aan burg. en weth. opgedragen met adressanten naar aanleiding van hun laatste voorstel eene overeenkomst optemaken onder nadere goedkeuring van den raad.

De voorzitter stelt voor dit rapport ter visie neder te leggen.

De heer GEERTSEMA zegt zich als lid van het bestuur der maatschappij van de societeit te zullen onthouden van de stemming, maar wenscht in overweging te geven om de zaak dadelijk te beslissen, zooals door de commissie is geadviseerd, ten einde men eenige zekerheid hebbe en met de aanbesteding een begin kunne maken.

De heeren TRIP, VAN HOUTEN, DOMMERING en QUINTUS ondersteunen dit denkbeeld, terwijl de heeren CREMERS en SWAAGMAN eene ter visie legging gedurende 8 dagen wenschen, waartoe wordt besloten, nadat aan burg. en weth. is opgedragen om dadelijk over te gaan tot het opmaken der overeenkomst.

13) *Rapport van de commissie nopens het nemen van maatregelen tot regeling van het armwezen.* De rapporteur, de heer DE SITTER verzoekt hem de gelegenheid te geven dit rapport met gesloten deuren uit te brengen, waartoe wordt besloten. Na het houden dier beslotene vergadering wordt de openbare vergadering vervolgd.

14) *Rekest van Mr. J. KONING UILKENS te Wirdum, J. EIKEMA te Oterdum en H. S. EIKEMA te Delfzijl, om voorloopige concessie tot het aanleggen eener stoombootdienst tusschen Groningen en Delfzijl.* In handen van burg. en weth. gesteld om te dienen van berigt en raad.

15) *Rekest van den bouwmeester* D. H. BOS, *verzoekende eervol ontslag uit zijne betrekking*, die hij meer dan 29 jaren heeft vervuld. Hij gevoelt, dat jeugdige krachten van meer nut kunnen zijn voor de gemeente en verzoekt hem dat ontslag te verleenen, onder toekenning van pensioen en onder aanbod om de gemeente verder ten dienste te staan, waar dat noodig is. — In handen van burg. en weth. gesteld, om berigt en raad.

16) *Procesverbaal van den rentmeester der stadsveenen en Ter Apel over den plaats gehad hebbende verkoop van den ½ turf te Pekela en Stadskanaal.* Deze verkoop heeft zulk eene ongunstige uitkomst opgeleverd, dat de voorzitter voorstelt burg. en weth. te magtigen dien te disapproberen. — Aangenomen met eene bijvoeging van den heer CREMERS, om zoodanige maatregelen te nemen, dat over dien turf ten meeste voordeele van de gemeente worde beschikt.

17) *Verslag van de centrale afdeeling aangaande de begrooting over* 1855, bij monde van den heer SWAAGMAN. Aan de leden van beide afdeelingen was medegedeeld eene missive van de plaatselijke schoolcommissie houdende bezwaren tegen het tractement van den franschen kostschoolhouder en voor notificatie aangenomen. De algemeene strekking van de door burg. en weth. aangebodene begrooting was in de eerste afdeeling over het geheel niet goedgekeurd om den voorgestelden verkoop van gemeente-eigendommen; eenige leden konden zich met de algemeene strekking niet vereenigen, vooral omdat het voorgestelde belastingstelsel niet in overeenstemming was gebragt met de bepalingen der gemeentewet. Met eene meerderheid van 10 stemmen was besloten de begrooting te renvoijeren aan burg. en weth., opdat door verhoogde heffing van de bestaande en het scheppen van nieuwe belastingen in de behoeften der gemeente zou kunnen worden voorzien.

In de tweede afdeeling was de wijze, waarop het evenwigt tusschen de ontvangsten en uitgaven in het ontwerp werd verkregen, afgekeurd en genoegzaam eenparig besloten de begrooting aan burg. en weth. te renvoijeren, en om den verkoop van gemeente-eigendommen en om het belastingsstelsel. Men was hier evenwel van gevoelen, dat toch ook de begrooting reeds dadelijk *en detail* diende te worden onderzocht, ten einde eene latere behandeling meer gemakkelijk te maken en aan burg. en weth. beter de zienswijze van de raadsleden te doen kennen.

Ook de leden van de eerste afdeeling zijn hierop op nieuw vergaderd en hebben ook de begrooting in bijzonderheden nagegaan; de schriftelijke nota's van het verhandelde in die bijeenkomsten worden ter tafel gebragt en ten slotte geconcludeerd om 1) den raad te adviseeren de begrooting ter nadere behandeling aan burg. en weth. te renvoijeren; 2) hun de schriftelijke nota's te verstrekken, ten einde daarvan een gebruik te maken, gelijk zij zullen vermeenen te behooren en 3) hen te verzoeken, die nota's tevens beschikbaar te doen blijven voor de leden van den raad.

Zonder beraadslaging wordt overeenkomstig deze conclusie besloten.

Na lezing der korte notulen wordt de zitting gesloten.

GRONINGEN, 16 October.

Sedert den 12den tot op heden middag zijn bij de plaatselijke geneeskundige commissie aangegeven 23 choleralijders; hersteld geene, overleden 8 en in behandeling gebleven 23.

— Uit de beste bron ingelicht, heeft de *Leeuwarder Courant* van l.l. Vrijdag thans met *zekerheid* medegedeeld, dat de heeren mr. C. S. SIXMA baron VAN HEEMSTRA c. s. dezer dagen aan de hooge regering de verlangde verklaring hebben ingezonden tot aanneming der voorloopige concessie voor den aanleg van spoorwegen in de noord-oostelijke gedeelten des rijks, met opneming in het plan der door de regering voorgestelde lijnen, onder de voorwaarde, dat het gansche groote werk als een plan worde beschouwd, dat bij gedeelten in opvolgende tijdsorde en naar gelang de mogelijkheid en de omstandigheden (vooral ook met het oog op Hannover's houding in het noorden) het toelaten, zal worden uitgevoerd.

— Heden morgen zijn van hier naar Tilburg vertrokken, onder kommando van den ritmeester GELDERMAN, al de alhier in garnizoen liggende jagers te paard. Het hoornmuzijk deed hun uitgeleide. Heden middag zijn alhier binnengekomen een detachement jagers te paard, onder kommando van den 1sten luit. DES TOMBES, sterk 24 manschappen, 4 korporaals en 2 wachtmeesters, komende van Leeuwarden, welk detachement alhier garnizoen zal houden.

— Zaturdag avond is door de kompagniën vestingartillerie alhier in garnizoen, onder de leiding van den kapitein BLANKEN, op den wal bij de Steentilpoort en regts van de Hoogebrug een seinvuur ontstoken, doch door de zware en laag hangende mist werd de lichtstraal slechts alleen zigtbaar door eene ligte streep in de lucht. Ook is ter dezer gelegenheid door den sergeant-majoor MATHIJSEN, van dat wapen, een (lust)vuurwerk afgestoken. Het geheel leverde voor de vele toeschouwers, welke daarbij tegenwoordig waren, een vreemd en fraai schouwspel op.

— Men verneemt dat bij het jaarlijksch bijbelfeest, Donderdag aanstaande alhier in de Akerk te houden, des avonds om vijf uur, vierstemmig koorgezang zal worden uitgevoerd door de groene weezen, wier zingen op den 28sten Augustus den algemeenen bijval wegdroeg.

— Verleden Zaturdag is door de politie de meid van den vleeschhouwer VAN DER RIJN, in de Steentilstraat, gearresteerd, als verdacht geld uit eene secretaire van haren broodheer te hebben ontvreemd. Er is regtsingang met bevel van gevangenneming tegen haar verleend.

— Verleden Vrijdag waren 2 arbeiders, genaamd BLEKER en POELMAN bezig met leem graven in de werken buiten de Heerepoort. Zij stonden in den ongeveer 10 voeten diepen put, toen de wand uitschoot en BLEKER de zware massa leem en aarde op zich kreeg, zoodat hij geheel bekuild geraakte en gekneusd is geworden, aan welke kneuzingen hij des avonds is overleden. Sterke drank moet hier weder zijne rol hebben gespeeld, waardoor de noodige voorzigtigheid, bij zoodanige werken zoo noodig, is uit het oog verloren.

— In de afgeloopene week hebben bij den trap nabij den Ebbingeboog wederom, gelijk zoo menigmaal reeds is geschied, een paar ongelukken plaats gehad. De sluiswachter aan de spilsluizen alhier, Donderdag avond aldaar passerende om aan de schippers het stroomen van den volgenden morgen bekend te maken, had het ongeluk van die trappen neder in het water te storten. In levensgevaar verkeerende, werd den bejaarden man nog tijdige redding aangebragt door drie militairen, die op zijn hulpgeschreeuw waren toegeschoten. Vrijdag had wederom bij die trappen een ongeluk plaats. Wij nemen hieruit aanleiding de aandacht van het stedelijk bestuur op dien trap te vestigen.

Wij nemen hieruit aanleiding de aandacht van het stedelijk bestuur op dien trap te vestigen; ter voorkoming van meerdere ongelukken zou het voorzeker wenschelijk zijn die trappen met eene leuning te omgeven en van nieuwe zerken te voorzien.

— Het ruim 7jarig zoontje van den koek- en banketbakker DIEPHUIS alhier, was gisteren op een blaauwverwersbad bij de Ebbingeboog aan het spelen, en stortte voorover in het diepe water. Gelukkig werd het knaapje nog bij tijds door een' schipper met eene boot gered.

— Volgens een berigt van Zijner Majesteits zaakgelastigde te *Konstantinopel*, heeft de Porte aan de vreemde legatiën aldaar, bij een memorandum van den 24sten September j.l., bekend gemaakt, dat de vroeger verboden uitvoer van granen thans vrij is, doch onder voorwaarde, dat de legers van de benoodigde granen voorzien, en voor de plaatselijke behoefte voldoende voorraden voorhanden zullen zijn.

De initialen van de beide vorstelijke echtparen van Frankrijk en Engeland, die nu in zulk eene goede staatkundige verstandhouding en persoonlijke vriendschap tot elkander staan, vormen, vreemd genoeg, het woord *Neva*, zijnde de naam der rivier, aan welke Ruslands hoofdstad is gelegen. De vorstelijke echtparen toch heeten: NAPOLEON, EUGENIA, VICTORIA, ALBERT.

In de vergadering van den 14den September van de *Académie des sciences* werd, onder meer andere verhandelingen, eene memorie ter tafel gebragt van den heer BEAUFILS, over een door hem uitgevonden middel om luchtballons te besturen. Het hoofddenkbeeld is het volgende: het inwendige van den ballon is in verbinding gesteld met een reservoir, die onder het schuitje is aangebragt en waarin men naar verkiezing een gedeelte van het verdunde gas uit den ballon, door middel van eene pomp, kan doen overgaan en zamenpersen, zoodat men naar verkiezing kan dalen, waardoor dus minder gas in den ballon noodig is. Dit overbodig geworden gas liet men vroeger ontsnappen en de bewaring en zamenpersing in den reservoir heeft dus het voordeel, dat men, door op nieuw een gedeelte van het gas in den ballon te doen overgaan, waarin het reeds van zelf weder uitzet, dien weder kan doen rijzen. Door deze willekeurige rijzing en daling kan men zich dus telkens op die hoogte verheffen, waar men een' gunstigen windstroom ontmoet; en hierdoor is dus het moeijelijke vraagstuk van het besturen der luchtballons voor een gedeelte opgelost of ten minste der oplossing nader bijgebragt. (*K. L.*)

Choleraberigten.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te *Amsterdam*, zijn den 12den aangegeven 5 choleralijders, overleden 6; — den 13den aangegeven 9 lijders, overleden 2; — den 14den 6 lijders, overleden 7.

— Het getal der te *Vlissingen* tot den 11den dezer van de burgerij aan de cholera overledenen was 11, in behandeling waren er nog een viertal.

Van Zr. Ms. fregat *de Ruyter* zijn nog wel enkele zieken dezer dagen in behandeling gekomen, doch dat zijn òf recidivisten, òf ligte gevallen, waarbij geen gevaar is.

Op de andere schepen neemt men niets van de ziekte waar, dan alleen op de kanonneerboot no. 47. Daar zijn tot den 11den dezer reeds negen zieken geweest, waarvan twee zijn bezweken. Deze bodem is alzoo het zwaarste bezocht, daar de geheele equipage slechts uit één' officier en vijfentwintig man bestaat. Opgenoemde boot zou echter den 11den zich naar Bath begeven, en alzoo het proefstuk leveren of het zeilen of de verdere afstand van de zee de vatbaarheid tot het bekomen der ziekte vermindert of wijzigt.

— Te *Utrecht* zijn op den 10den October in behandeling gebleven 74, en tot den 11den des middags 12 uur bijgekomen 25, overleden 13 en hersteld 4 zieken; bleven dien middag dus in behandeling 82; den 12den dezer bijgekomen 30 lijders, overleden 18, hersteld 7, bleven in behandeling 87; — den 13den 26 lijders, overleden 16, hersteld 2; blijvende in behandeling 95; — den 14den bijgekomen 18 lijders, overleden 4, hersteld 1; in behandeling 108.

— Te *Amersfoort* zijn van den 4den Sept. tot den 10den Oct. door de cholera aangetast 34, overleden 19, hersteld 6, in behandeling gebleven 9 lijders.

— Te *Zwolle* heeft zich de cholera ook geopenbaard. Men kent echter nog slechts één slagtoffer.

— Te *Smilde* is ook de cholera uitgebroken, den 9den en 10den zijn twee personen daaraan overleden.

— Van den 9den tot den 12den dezer is te *Veenhuizen* het getal choleralijders vermeerderd met 49, waarvan 22 zijn overleden en 6 hersteld. In het geheel zijn aldaar tot den 12den dezer aangetast 100 personen, waarvan 51 nog in behandeling.

— Volgens de Russische geneeskundige courant zijn te *Petersburg*, sedert de verschijning der cholera aldaar tot op den 1sten September, niet minder dan 20,620 gevallen voorgekomen; daarvan zijn 11,986 personen hersteld en 8,652 overleden.

De heer HALL, die, sedert de invoering der nieuwe wetsbepalingen ter bevordering der algemeene gezondheid, aan het hoofd der geneeskundige politie in Engeland staat, heeft alle bevoegde geneeskunstoefenaren in het Vereenigd Koningrijk bij eene aanschrijving uitgenoodigd om hem een naauwkeurig verslag van elk door hen behandeld choleragevaI te zenden, behelzende eene volledige opgave van alle omstandigheden, zoo als van den staat der dampkringslucht, de natuurlijke gesteldheid van het oord, en van den geheelen loop van het ziektegeval. Deze verslagen zullen door eene commissie, bestaande uit drie der bekwaamste geneeskundigen van Londen, onderzocht worden, ten einde daaruit, zoo mogelijk, meer kennis van den aard der cholera en van de wetten, die zij volgt, op te doen. De Londensche bladen, dezen maatregel toejuichende, voegen daarbij den wensch, dat die enquête over alle beschaafde landen, welke door de plaag bezocht worden, mogt worden uitgebreid. Dit schijnt, ingevolge de aanschrijving van den minister van binnenlandsche zaken aan de prov. geneesk. commissiën hier te lande, van het laatst der vorige maand, dan ook in *ons* land nu te zullen gebeuren.

Kerk- en Schoolnieuws.

GRONINGEN, 16 Oct. Ds. *Meyboom* zal zijne afscheidsrede alhier houden op aanstaanden Zondag den 22sten dezer des avonds in de Akerk, en te Amsterdam in zijn ambt bevestigd worden op Zondag den 29sten dezer, in de Nieuwe kerk, door ds. *de Vougt*; zullende de intreêrede plaats hebben op Woensdag den 1sten Nov.

— Ds. *Coolhaas van der Woude*, pred. te N. Beerta, heeft de beroeping naar Noordbroek aangenomen.

KREWERT, 8 Oct. Heden werd onze beroepen herder en leeraar, de heer *N. H. Kuiper*, kandidaat voor de heilige dienst, plegtig onder ons bevestigd, bij welwillenden afstand van den consulent, ds. *H. van der Helm*, pred. te Jukwerd, door ds. *J. Sinninghe Damsté*, pred. te Hoogezand, behuwdoom van onzen jeugdigen leeraar. De bevestiger had tot tekst gekozen 1 Cor. 4: 12. De oplegging der handen geschiedde, met gepaste toespraken, behalve door den bevestiger en den consulent, ook door ds. *W. Boekhoudt*, voormalig predikant dezer gemeente, en dr. *C. H. van Herwerden*, *C.H.z.*, pred. te Groningen. Des namiddags deed de bevestigde zijne intrede, en sprak voor eene talrijke schare van hoorders, ook uit naburige gemeenten zamengevloeid, waaronder men ook vele predikanten opmerkte, naar aanleiding van Rom. 1: 15.

— Te Hoogvliet, kl. Rotterdam, is tot predikant beroepen de heer *T. Hoog*, kand. bij het prov. kerkbest. van Noordbrabant.

— Te Kats (eiland Noord-Beveland) is tot predikant beroepen de kandidaat *C. G. Slotemaker*.

— Beroepen te Kootwijk de heer *Geselschap*, s. m. c. bij de commissie tot de zaken der Waalsche kerken. — Te Oud Loosdrecht ds. *Verhoeff*, pred. te Zuid-Beijerland.

— Ds. *C. G. de Moen*, pred. bij de Chr. Afgesch. gem. te Ham, heeft voor het onlangs op z. e. uitgebragt beroep door de Holl. Geref. gemeente te Overijssel, staat Michigan (N. Amerika), bedankt.

— Van de vijf sollicitanten voor de vacante onderwijzersplaats te Annerveen, in plaats van den onderwijzer *Addens*, die naar [illegible] is vertrokken, is benoemd *Bezema*, thans bijschoolhouder te Loon.

ANLO, 8 Oct. Tot onderwijzer te Annerveensche kanaal, binnen deze gemeente, is verkozen de provisionele waarnemer *B. van H*[illegible].

INGEZONDEN STUKKEN.

Een paar woorden uit een' anderen toon, over het aangeboden ontwerp van wet op 't onderwijs.

Welke klaagtoonen, over het voorgestelde ontwerp van wet, onder de onderwijzers! Welk een geroep over de onbekwaamheid van den opsteller dier wet! — 't Is, alsof de minister met zijne hooge en lage ambtenaren, de raad van state en wie niet al, in eens als met blindheid geslagen zijn geworden. Jonge onderwijzers zelfs, die niet eens schijnen in te zien, dat tegen *openbaar*, *verborgen* overstaat, vermeten zich een' minister den grooten ban der onwetendheid naar 't hoofd te slingeren.

Voorwaar! als wij onderwijzers op zoodanige manier van ons veelzijdig talent meenen te moeten doen blijken, vrees ik, dat we weldra weder in de publieke opinie op de plaats gezet worden, daar onze stand in de laatste helft der vorige eeuw stond.

Wat toch geven al die klaagliederen, die opwekking aan de natie tot ik weet niet welke demonstratiën; dat overdrijven, enz. enz.; wat geven die te kennen? Niets, dan dat men den stand der zaken in dezen opzigte niet kende en niet kent; — dat men elkander zoo wat napraat, even als zulks meer plaats heeft. Staat er dan niet in de grondwet: „Het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen, door de wet geregeld"? en: „Het geven van onderwijs is vrij behoudens het toezigt der overheid", enz.? Welnu, volgt daaruit dan niet dat de wet noodwendig ongeveer zóó worden moest, als zij thans voorgedragen is? althans wat art. 4 betreft, waarover toch de meeste klagten aangeheven worden. Zou het dan eerlijker zijn, als de minister onder allerlei voorwendsel den zin van art. 194 der grondwet tot een' ijdelen klank had gemaakt? (waarop sommigen, als ik mij niet bedrieg, gehoopt hebben.)

„Maar het Christelijk beginsel wordt uit het openbaar onderwijs verbannen," zegt men. Ik vraag: Wat verstaat gij door „Christelijk beginsel"? Er is sedert twee of drie jaren telkens door 't hoofdbestuur van 't Ned. onderw. genootschap eene prijsvraag uitgeschreven, betrekking hebbende op het „Christelijk beginsel" bij 't onderwijs; tot dusverre vruchteloos; ten bewijze, dat die zaak nog verre is van in 't reine te zijn onder de pedagogen. Zonder nu hierover verder uit te laten en te onderzoeken of „het Christelijk beginsel" ook zóó zoude opgevat en toegepast kunnen worden, dat het in regtstreekschen strijd geraakte met elke erkende gezindheid, komt het mij voor, dat het Christelijke, wel ter dege in den geest van den ontwerper der wet heeft gezeteld, en dat de laatste alinea van art. 4, juist de bewijzen daarvan draagt, gelijk mede de verstandige memorie van toelichting.

Daar, waar de godsdienstige verhouding der ingezetenen het toelaat, zal immers het gemeentebestuur bij magte zijn eene splitsing en aansluiting der school aan de gezindheden daar te stellen. Is dit dan niet billijk en gematigd genoeg en christelijk genoeg?

„Sectenscholen" is 't malsche woord dat ik mij hoor toeroepen. Maar zijn dan de Protestantsche kerkgenootschappen in den lande *secten*? Zijn de Roomsch-Katholijken eene *secte*? Ik meende dat het erkende gezindheden in den Staat waren, die regt hebben op bescherming als zulks te pas komt. Begrijpt men dan niet, dat men zich zelven als in 't gezigt slaat, wanneer men bijv. Protestant, 't zij Gereformeerd, 't zij Luthersch, enz. is, en men met mond en pen ijvert tegen de oprigting van scholen van staatswege waar een Protestantsch Christelijke geest en toon heerscht?

Maar bovendien, de voorstanders van 't zoogenaamde „Christelijke beginsel" hebben zich niet te beklagen. 't Is sedert de laatste jaren door uitstekende mannen zonneklaar aangetoond, dat de stand der gemoederen in den lande, zoowel als de grondwet van 1848, eene facultative splitsing, althans in Protestantsche en R.-K. scholen noodzakelijk maakte, als men zich in een' Christenstaat niet met eene bloot verstandelijke opleiding kon en mogt vergenoegen. Van vele zijden, van onderscheidene gezindheden, van verschillende rigtingen zijn er stemmen opgegaan, om die splitsing der scholen te verkrijgen. Hebben de voorstanders van „'t Christelijk beginsel" op de scholen, heeft het hoofdbestuur van 't Ned. onderw. genootschap de noodige attentie daarop gevestigd? heeft het zich bij de beweging aangesloten, om den stroom eenigzins te leiden en, in vereeniging met andere corporatiën, de ministers behulpzaam te zijn in het daarstellen eener goede wet, van eene wet die bijna algemeen had kunnen voldoen? Niets er van. Men heeft gedaan alsof men 't niet hoorde; de enkele onderwijzers die den moed hadden er op te wijzen, werden overstemd door de aan den leiband loopende meerderheid. Kortom, in stede van zich door vereeniging te sterken, heeft men door het drijven zijner individuele meeningen de ministers uitermate bemoeijelijkt, het schoolwezen als 't ware schijnen te willen verscheuren, en — naar ik vrees — het geschiktste tijdstip om de meest populaire wet op 't onderwijs te bekomen laten voorbijgaan.

Wat klaagt men dan! Wat breken we den staf over 's Konings ministers! Een ieder klage, dat hij zich door belangen, vreemd aan het welzijn van 't openbaar onderwijs heeft laten leiden; dat hij niet genoeg uit eigene oogen gezien, dat hij den toestand der gemoederen miskend heeft.

H. LEOPOLD, R.z.,
Openbaar Onderwijzer te Buitenpost.

Wet op 't onderwijs enz.

Onder de vele en velerlei stemmen, die er zich van alle kanten tegen het voorgedragen wetsontwerp op 't lager en middelbaar onderwijs luide verheffen uit hoofde van de ongrondwettigheid, onvolledigheid, onuitvoerbaarheid enz., in dat ontwerp overal doorstralende, mag niet onopgemerkt blijven eene korte doch zaakrijke, en tevens hoogst bezadigde beschouwing van den heer mr. J. DE WITTE VAN CITTERS, voorkomende in den *Konst- en Letterbode* van den 14den dezer maand, waarop wij de aandacht van belanghebbenden en belangstellenden (en wie behoort niet tot een van beiden?) meenen te moeten vestigen. Hoe hoogelijk de heer DE CITTERS, wien als redacteur van den Bode door zijne mederedacteuren de taak dier beoordeeling opgedragen was, met dit door *alle* partijen zoo jammerlijk verscheurde ontwerp ingenomen is, kan blijken uit zijne laatste woorden: „Zijn slechts *eenige weinige* [N.B. EENIGE WEINIGE] van de hier gemaakte aanmerkingen gegrond, dan zal de gevolgtrekking wel moeten wezen, dat dit ontwerp niet dan geheel om- en bijgewerkt [N.B. GEHEEL OM- EN BIJGEWERKT] het onderwerp van ernstige behandeling door de Staten Generaal zal kunnen uitmaken."

Wij waren dezer dagen toevallig in de gelegenheid om een zeer fraai ornament voor gaspijpen te beschouwen. Wij zagen namelijk bij den heer MERTENS, gipsbeeldenmaker in den Grooten Kromelleboog alhier, een paar beelden, n.l. een Mercuriusbeeld en eene Bacchante, waarin gaspijpen waren aangebragt en welke voor een winkelier hier ter stede bestemd waren. Het dacht ons niet ongepast, hierop de aandacht van onze stadgenooten te vestigen, eensdeels dewijl zoodanige aanbrenging, vooral in winkels, een uitstekend effect zal doen en ligtelijk in prijs met andere gaslampen of lustres zal gelijk staan, en zelfs minder kostbaar zijn, en ten anderen, omdat daardoor aan een huisgezin, waar veel behoefte is, eene wezenlijke weldaad wordt bewezen.

Bij een voornaam winkelier alhier ter stede vervoegde zich voor een paar dagen een persoon, voorgevende dat hij eene partij gesmokkeld buitenlandsch gedisteleerd had, waarvan hij 20 kan bij zich had, en wanneer men den prijs over en weer konde eens worden, hij het overige spoedig zoude halen.

De sluiker niet duur met zijn buitenlandsch gedisteleerd zijnde, wordt de prijs dan wederzijds spoedig gevonden en 't accoord omtrent tijd van levering enz. gesloten, zonder dat kooper en verkooper het noodig achten hiervan eene onderhandsche acte op te maken.

De sluiker heeft daarop groote haast om het andere te halen en vraagt in die groote haast dan ook maar eerst een gedeelte voor de dadelijk geleverde 20 kannen.

De winkelier, regt met zijn' koop in schik, geeft van blijder harte den sluiker het gevraagde geld en rekent reeds op zijne vingers uit hoeveel hij op de kan, èn op de geheele partij kan verdienen.

Echter, onze goede winkelier had te veel om zijne winst gedacht en vergeten eerst de kwantiteit en kwaliteit te onderzoeken, want toen hij den vochtweger en thermometer er in stelde om den *waren graad* van sterkte van het gedisteleerd te kunnen bepalen, kon hij dit in geen herleidingstafelen vinden — want 't was *schoon*, *zuiver* en *helder water*.

De sluiker is tot nog toe niet gekomen om het restant der partij te leveren, en voldoet dus niet aan de mondelinge overeenkomst, en heeft de gefopte winkelier hiervan aangifte gedaan aan 't bureau van politie.

GRONINGEN, 16 Oct. 1854. J. H.

Correspondentie.

De berigtgever omtrent het laten arenlezen voor de helft door den landbouwer te *Uskwerd* schrijft ons thans, dat hij zich vergist heeft omtrent de *plaats* van dat arenzoeken vroeger vermeld. 't Was in eene *andere* gemeente voorgevallen bij iemand van denzelfden naam, als de landbouwer te Uskwerd droeg, dien wij ons thans verheugen niet te hebben genoemd en daardoor tegen eene verkeerde oordeelvelling te hebben gevrijwaard.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.